

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenem nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Zasedanje sveta Društva narodov:

Diplomatska aktivnost v Ženevi

Sestanek sveta Društva narodov je dal ženevskim državnikom priliko za vsestransko izmenjavo misli — V ospredju razgovorov sta španski in podunavski problem

Ženeva, 26. maja. r. Dočim se vršijo zapuščanja za kulisa, da bi se pospešila likvidacija abesinske zadeve, tvori prav za prav španski problem središče ženevskih razgovorov. Španska delegacija dela intenzivno na sestavi bele knjige ki bo objavljena v sredo ali v četrtek po ekspoziciji Del Vava pred svetom Društva narodov. Ta dokument vsebuje mnogo fotografij onih sprev, ki so jih Španci našli pri tujih vojakih po porazu frankovcev pri Guadalajari.

rodov ter naglasil dejstvo, da angleško-francosko-belgijski dogovor ne pomeni oslavitve ženevske institucije, temveč baš nasprotno, praktičen doprinos za organizacijo kolektivne varnosti v okviru Društva narodov.

Mala antanta in Madžarska

Ženeva, 26. maja. r. V Ženevo je prišel češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ki bo imel skupno z delegati ostalih dveh držav Male antante in zastopniki Francije in Anglije važna pogajanja. V krogih Društva narodov se naglašja, da se bodo pri teh razgovorih ponovno obravnavala vsa prejšnja srednje-evropska politična in gospodarska vprašanja, pred vsem pa madžarska zahteva po vojaški enakopravnosti. V krogih Male antante je zavladalo ugodno razpoloženje in splošno se zatrjuje, da bo Mala antanta madžarsko zahtevo sedaj sprejela, vendar pod pogojem, da Madžari: te stvari ne bodo erostransko izvedli. V tem primeru bi namreč države Male antante nemudoma reagirale z vso silo in vsem razpoložljivimi sredstvi.

Nemčija in Španija

Berlin, 26. maja. r. Kakor potrjujejo v diplomatskih krogih, je nemška vlada ugodno odgovorila na angleško iniciativo, naj bi se z odpoklicem tujih vojaških sil iz Španije doseglo ponehanje napetosti in odmor v bojih. Nemška vlada se sklicuje na svojo noto od 7. januarja, v kateri je že predlagala odpoklic nešpanskih udeležencev pri bojih iz Španije ne izvemših političnih agitatorjev. S tem bi se vzpostavilo stanje od 1. avgusta 1936. Nemško noto presojajo precej optimistično, čeprav je pogojna. Upajo, da se italijanski odgovor v splošnem ne bo razlikoval od nemškega.

General Franco protestira

Ženeva, 26. maja. br. Zastopnik generala Franca je danes izročil tajništvu Društva narodov noto, v kateri general Franco protestira proti temu, da se pripušča k zasedanju sveta Društva narodov zastopniki valencijske vlade. Po sodbi generala Franca na ozemlju ki je v rokah republikancev.

aploh ni nobene vlade, ker vlada tam popolna anarhija. Oni, ki se izdajajo za španske vlado so zagrešili toliko zločinov, da se ne bi smelo dopustiti, da sedejo z drugimi državniki za isto mizo. General Franco tudi zavrača obtožbe zaradi bombardiranja nezaščitenih mest in navaja, da počenjajo to republikanski letalci. V dokaz temu navaja da so večeraj bombardirali celo kraje na otoku Malorci, pri čemer je bilo 50 civilstov ubitih, nad 100 pa ranjenih. Če bodo republikanci nadaljevali s takim bombardiranjem, bo tudi general Franco odredil represalije.

Madžarski revizionisti se zopet oglašajo

Ženeva, 26. maja. z. Madžarska »nacionalna zveza« je poslala tajništvu Društva narodov obirno spomenico, v kateri navaja, da Rumunija ne spoštuje pravic madžarske narodne manjšine v Erdelju. Ker Društvo narodov jamči za izpolnjevanje manjšinskih obveznosti, zahtevajo »nacionalni Madžari«, naj prišli Rumunijo, da bo priznala madžarski manjšini vse pravice, ki ji gredo.

Pogajanja dr. Schachta v Parizu Nemčija uvideva, da mora svoj gospodarski sistem prilagoditi svetovnemu gospodarstvu

Pariz, 26. maja. r. Nemški gospodarski minister dr. Schacht je takoj po svojem prihodu v Pariz sprejel novinarje in jim izjavil, da ostane v Parizu samo tri dni. Njegovi razgovori s francoskimi državniki bodo izključno gospodarskega značaja. V Nemčiji so sedaj prepričani, da je svetovne gospodarstvo boljše od današnjega. Povdaril je, da ni prišel v Pariz, da bi zahteval kakšno posojilo. Ugotovil pa je, da se mora spremeniti sedanje stanje, ki je za vse težko in mučno. Nemški narod hoče sodelovati z vsemi narodi in sam je tudi prepričan, da ima francoski narod isto hotenje. Razgovori v Parizu bodo gotovo zboljšali odnose med obema državama. Nemčija to iskreno želi. Pogajanja med Nemčijo in Francijo še niso toliko napredovala, da bi že bilo mogoče podpisati trgovsko pogodbo med obema državama. Vendar upa, da bodo pogajanja zaključena v razmeroma kratkem času. Gle-

de svetovne gospodarske konference je rekel, da veruje, da Van Zeeland pripravlja takšno konference. Sedaj je še prezgodaj, da bi se ta zamisel izvedla. Takšna konference ne bi imela pomena, dokler se ne ve, kaj hoče in kako daleč je mogoče priti naprej. To je pokazala londonska konference leta 1933. Na vprašanje, ali bo Nemčija zahtevala, da se zniža obrestna mera, je dr. Schacht odgovoril, da bo napol socialistična država razumela, kako krivično je zahtevati 7% obresti.

Snoči je nemški veleposlanik priredil slavnostno večerjo na čast dr. Schachta. Večerje so se udeležili poleg dr. Schachta predsednik vlade Leon Blum s soprogo, ministra Vincent Auriol in Paul Bastid, guverner Narodne banke Laberye, generalni tajnik mednarodne razstave Labbe, generalni tajnik in zunanji ministru Leger in mnoge druge odlične osebnosti.

Hitlerjevi agitatorji na Koroškem

Maribor, 26. maja. r. Še pred kratkim je vzbudila precejšnjo pozornost vest o delovanju narodnih socialistov v Gornji Radgosi. Sedaj prihajajo slične novice iz Koroške. V vasi Grabštajnu so avstrijski orožniki izsledili tajno hitlerjevo celico. Vaski hitlerjevci, ki veljajo za najhujše na-

sprotnike koroških Slovencev so se zbrali v bližnjem gozdu. Tam so našli neko skrito jama, v kateri so se stalno shajali. Pred nekaj dnevi so imeli v tej jami pomembnejši sestanek z nekim nemškim narodnim socialističnim agentom. Orožniki so jim pripravili zasedo in jih vse aretirali. Nekj vodja je bil znani nasprotnik koroških Slovencev. Hajdji, predsednik grabštajnskega »Turnvereina«.

Položaj naših trgovskih uslužbencev

37. občni zbor »Merkurja« — Pomembno predsedniško poročilo dr. Frana Windischerja

Ljubljana, 26. maja. Slovensko trgovsko društvo »Merkur«, ki mu gre po pravici časten našlov matice slovenske trgovske organizacije, je imelo sinoči svoj 37. občni zbor, na katerem je vzbudilo posebno pozornost poročilo predsednika dr. Frana Windischerja o stanovskih organizacijah, gospodarskih razmerah in pomembnih napravah, starostni preskrbi trgovskih uslužbencev in o potrebi zavetstva za trgovske in obrtniške gospodarje.

37 LET USPEŠNEGA DELA

V stanovskih organizacijah vseh vrst, pa tudi sicer v društvenem življenju zdajnja let pri nas ni več zanimanja, ki ga je pričakovali pri društvenih. Celo v prisilnih organizacijah naše trgovine ni v vrstah članov pravega odziva. V takih razmerah je prav posebno težavno delo v prostovoljnih organizacijah, kakršna je Slovensko trgovsko društvo »Merkur«. Vsek čas je treba pač vzeti, kakor je, in doseči tudi v neveljnih okoliščinah kar največje uspehe. Naše društvo deluje že 37 let in ima za seboj leta dragocene vsebine in uspešnega dela. Med Slovenci smo bili prvi ki smo se nas zanimala stanovska, gospodarska in strokovna vprašanja. Naše delo je obsegalo najrazličnejša polja. Komaj smo imeli petletnico za seboj, je že vel drug veter. Tudi izven Ljubljane so se začeli organizirati trgovci in obrtniki. Po naši vzpodbudi in našem prizadevanju so potem v novih razmerah v Jugoslaviji nastajale najprej zadrage in gremiji, ki so po obrtnem zakonu nato dobili novo ime Zdrženja trgovcev, v katerem je dobil nedavno tudi trgovski sodelavci svoj delokrog.

O GOSPODARSKIH GREHII

G. predsednik je po omembi uspehov v učnih tečajih in delu pri društvenem glasilu »Trgovski Tovariš« ter delovanju društvene posredovalnice za službe in mesta obširno očrtal današnje gospodarske razmere, v katerih je prišlo od zadnjega občnega zbora do prav upoštevanih sprememb. Gospodarski položaj je vobče postal ugodnejši, ker se je kupčijski promet razgibal, predvsem zaradi kar prevelikega oboroževanja. Promet je živahnejši, cene gredo navzgor. Dolgoletno mrtvilo je v važnih strokah prenehalo. Položaj bi bil še dokaj zadovoljivejši, da ne bi bilo raz-

nih določil, ki jemljejo svobodo, zlasti glede kupnine. Med interese te s pozitivno konjunkturo prišla kar druga miselnost za dalekosežne omejitve individualnega dela. Zastopali smo vedno mnenje, da je v blagovnem mednarodnem prometu najvažnejši faktor trgovska iznajdljivost, pravočasna sprožljivost in tvegavost. Svet je dosegel največji napredek v času, ko je vladala svoboda za blago, za človeka in za denar. V nastalih gospodarskih zadregah se je kar preveč zahtevalo za vse mogoče zlo državno pomoč in vodstvo z državnim roko. Naši kraji niso nikdar dobro opravili in ne bodo, kadar bo gospodarstvo birokračno centralno vodeno gospodarstvo, četudi je načrtno. Podporne akcije so pač potrebne, kadar se podirajo temelji in poje zvon sile. Morajo pa biti le prehodne in začasne. Obneso se take mere tam, kjer je vodilni aparat strokovno in moralno dovršen. Poseganje državne oblasti v gospodarstvo vodi do naraščanja birokraizma z vsemi bridkimi posledicami. Rada se pridruži birokraatska gospodarnost, ki lahko postane smrtna ovira gospodarskega razvoja. Med obedom prihaja večji tek in tako vidimo, da skušajo dobiti birokrate v roke celo take stroke, ki morejo centralno vodeno povzročati samo nezadovoljstvo in prizadetih krogih, na primer v tiskarski stroki, šolskih knjigah, prodaji žita, živine in sadja.

DRAGO PLAČANA POMOČ

Te vrste poskusi so posebno nevarni, če vlada v posameznih delih države glede načina življenja velika pisanost. So pa-noge, v katerih je treba v izrednem času sodelovanja in včasih tudi močne in zavestne državne kontrole. Praviloma in vobče pa izkušnje ne dokazujejo, da primajajo birokraatske mere in birokraatsko vodstvo gospodarstvu resnično blagostanje in srečo. To so vse pripomočki v silo. Vsi, na katerih račun gredo vsi taki poskusi, morajo dobiti pravico, da izvedo, za kakšno ceno taki poskusi prinašajo koristi in ali ni pomoč kar drago plačana.

Navadno ni podatkov za presojo, ali se je izplačalo vzeti nase breme in denarne žrtve. Takih računskih poročil navadno ni dobiti. Po kanalih prihajajo razne vesti, ki ne morejo služiti resnici. Glede računov smo postali kar manj občutljivi ne samo pri gospodarskih podjetjih pod državnim vodstvom, marveč tudi v upravnih panogah javne roke sploh. Kdor želi več jasnosti in je preveč zvedav, se lahko zameri in pade v nemilost. Po svetu vidimo, kako dobe najbolj zgovorni ljudski

Mussolini o politiki Italije V kratkem bo objavljen seznam v Španiji padlih Italijanov

Bruselj, 26. maja. r. »Ventjeeme Stieles« je objavil razgovor, ki ga je imel njegov poseben poročevalec z Mussolinijem. Italijanski ministriški predsednik je belgijskemu novinarju takoj splošno poudaril, da se je z novo diplomatsko pozicijo Belgije rešil problem zapadnega mira. Belgija se je povsem logično odločila za svojo nevtralnost, fa njen korak dokazuje le velike državniške sposobnosti belgijskega suverena. Italijansko stališče glede Locarna je ostalo neizpremenjeno. Italija je pripravljena prevzeti vse obveznosti, če se novi lokarnski pakt ne bo v ničemur, pred vsem pa ne po svojih načelih in strukturi, razlikoval od sedanjega pakta. Kar pa se tiče belgijske nevtralnosti, je še posebej poudaril, da se država, ki prepusti vso skrb za svojo

obrambo drugim, predaja nevarnim iluzijam. Belgija se nima ničesar bati pred vsem na ne Nemčije. Nemčija tudi Francije ne bo napadla. Nemški državnik: ne bojo dopustili, da bi se nemška vojska uničevala pred utrditvami Maginotove linije.

Mussolini je omenil tudi os Rim-Berlin in naglasil, da je zunanja politika obeh držav povsem skladna. Italija in Nemčija sta se sporazumeli, da se bosta med seboj podpirali pred vsem pri organizaciji Podunavja.

O Španiji je Mussolini izjavil, da bo v kratkem objavil seznam in Španiji spadlih Italijanov. K: naj priča, koliko je Italija doprinesla za obrambo Evrope pred komunizmom.

Nova ofenziva republikancev Čete generala Miaje so zopet prešle v napad

Sigüenza, 26. maja. AA. Na bojišču Sorije so zadnje tri dni čete generala Miaje v napadu. V odseku Las Invernias so republikanske čete napadle dvakrat z zelo velikimi oddelki. Obakrat so te napade odbili s hudimi izgubami. Ti napadi so zelo značilni. Kaže, kakor da bi se hotele republikanske čete polastiti starih postojank, kjer so stale v začetku nacionalističnega prodiranja na Guadalajaro. V resnici pa hočejo ugotoviti, kolikšne so sovražne sile v tem odseku. Vlado topništvo skuša prisiliti nacionalistično topništvo, da odgovorja in da na ta način odkrije svoje postojanke.

Newyork, 26. maja. AA. (DNB). »Newyork Times« poroča iz Pariza, da nabirajo v USA tuje prostovoljce z veliko vnemo in da jih vrhu tega še podrobno vojaško izuče, predno odpotujejo. Pariški poročevalec tega lista pravi, da mu je neki mladi delavec iz Mineapolis priznal, da je na podlagi nekega oglasa v listih odšel v pisarno društva za pomoč Španiji in da so ga od tam z 12 drugimi mladeniči poslali v Newyork, kjer so ga v nekem taborišču 15 dni vojaško poučevali. Vse prostovoljce, ki pridejo v Pariz, pošljejo v Španijo v skupinah po 5 oseb.

Imperijska konferenca

London, 26. maja. AA. Reuter: Na imperijskih konferenci je bilo sklenjeno, da bodo vsi dominijoni zastopani v municijem odboru. Ta odbor bi se naj čimprej sestel. Prav tako se bo te dni začela konferenca med načelniki vseh generalnih štabov Angije in dominijonov.

Krst prince Neapeljskega

Rim, 26. maja. AA. Hava: Malega neapeljskega prince bodo krstili v kvirinalski kapeli sv. Pavla dne 31. maja. Botsvala bosta njegov stari oče kralj in cesar Viktor Emanuel in njegova stara mati kraljica Elizabeta Belgijska.

Upor v Albaniji Etem Toto ubit

Tirana, 26. maja. z. Uradna albanska agencija poroča, da je bil večeraj v bližini južno albanskega kraja Golem ubit vodja albanskih upornikov, bivši notranji ministar Etem Toto. Etem Toto se je skušal v spremstvu štirih političnih kazencev, ki jih je osvojil iz zapore, pobegeti preko meje. Orožniki so ga zasledovali in so ga naposled v bližini Golema obkolili. Po kratkem boju je bil Etem Toto ubit, eden njegovih spremljevalcev ranjen, ostali trije pa so bili ujeti. Albanski vladni krogi smatrajo, da je s tem ta upor komeno popolnoma zatrt in likvidiran.

Izmet Ineni v Atenah

Atene, 26. maja. AA. Atenska agencija poroča, da je snoči priredil Metaksas slavnostno večerjo na čast turškemu ministru predsedniku Izmetu Ineniju. Metaksas je rekel v svoji zdravici, da Balkanski sporazum ni naperjen proti nikomur in da bodo vse štiri države skušale z vso dobro voljo priveriti v ta blok še druge balkanske narode. Pri današnjih razgovorih smo mogli ugotoviti popolno soglasnost med nami in vzajemnost, ki vlada med vsemi štirimi državami.

Neurja v Bolgariji

Sofija, 26. maja. AA. Večeraj in danes so bili v nekaterih bolgarskih krajih tako hudi nalivi, da so povzročili poplavo. Na več mestih so železniške proge porušene, ponekod je padala taka toča, da je uničila vse posevke. Od strele je ubitih 15 oseb. Škoda znaša več milijonov levov. Obiski hitre prebavljalstva na pomoč.

8 milijonov škode na Poljskem

Varšava, 26. maja. AA. Pat: škoda po katastrofalni poplavi se ceni na 8 milijonov zlotov.

Amerika bo prodajala helij samo v obče koristne svrhe

Washington, 26. maja. AA. Reuter: Predsednik Roosevelt je sporočil kongresu, da je odbor sklenil, da se helij lahko prodaja. Prodani helij pa se ne sme vporabljati za vojne namene.

prijatelji apetit za nekontrolirano gospodarstvo, brž ko so dobili krmilo.

NAMESTU PREMIJ — GLOBE

Ekspozitna trgovina je bila navadno predmet skrbne nege. Po vseh državah so se vedno trudili in z žrtvami pospeševali prodajo v tuje kraje. Pri nas je obratno. Izvozniki, ki mnogo tvega na tujih tržiščih, ne dobi prave kupnine ampak tisto, ki mu jo predpišejo taka mesta, ki bi bila pač v prvi vrsti poklicana podpirati trgovino v tujih krajih. Drugod dajejo izvoznikom najrazličnejše premije, pri nas doživljamo eksportne globe. V resnici se lahko čudimo, da pri nas še ni ubita podjetojnost in tvegavost. V resnici moramo biti mi gospodarsko nenavadno močni, da naše gospodarsko telo prenaša toliko kvarnih ukrepov in gospodarskih grehov. Dobimo ustanovo, ki je sama na sebi dobra, ali obdamo jo s privilegiji, ki so breme za celoto. Po vsem svetu je običaj, da so tako zvane turistične valute cenejše nego drug denar. Pri nas ni tako. Na trgu je dovolj lir po 2.20 Din, turistične lire pa stanejo 2.50 Din.

STAROSTNA PRESKRBA TRGOVSKIH USLUŽBENCEV

G. predsednik je nato zelo izčrpno analiziral problem starostnega zavarovanja trgovskih uslužbencev. Razvoj tega vprašanja od l. 1907, ko se je napovedalo in pripravljalo pokojninsko zavarovanje privatnih nameštencev, do danes kaže, da bi bilo pravilneje in racionalneje izvesti razširjenje socialne preskrbe, v kolikor se tiče trgovskega pomožnega osebja, s pomočjo Iekojninskega zavoda.

POTREBA ZAVETIŠČA

Med srednjimi in malimi trgovskimi in obrtnimi gospodarji je cela vrsta takih, ki težko izhajajo celo v normalnih razmerah. Če pa pride bolezen ali druga nesreča, taki gospodarji nimajo najpotrebnejše pomoči v boleznih in nesrečah. Zlasti v mestih vidimo nekdanj krepke gospodarje, ki so prišli v silo in revščino, ne da bi jim mogli očitati osebno krivdo. Čas je, da začnemo misliti na zgraditev zavetističa za obubožane trgovske in obrtne gospodarje. Morda bi se oprli na kako ustanovo: z dobro voljo bi v kratkem prišli do tolikšega fonda, ki bi omogočil uresničenje te živo potrebne socialne naprave. Zborovalci so se zahvalili g. predsedniku za poročilo, naka je tajnik g. Anton Agnola prečital svoje izčrpno in dovršeno tajniško poročilo, blagajnik g. Josip Krek pa blagajniško poročilo. Društvo ima skupno 552 članov in okrog 30.000 čiste imovine. Pregledniki računov so našli vse knjige in račune v redu. Pri volitvah je bil z vzhikom soglasno zopet izvoljen za predsednika g. dr. Fran Windischer, za prvega podpredsednika g. A. P. Smrkolj, za drugega podpredsednika g. Anton Škrajner. Tudi odborniki so obdržali svoje funkcije. Namesto pokojnega Urbanica je prišel v odbor trgovec Želaznikar, predsednik društvenega razsodišča je dr. F. Majaron.

In koliko jih je, teh procentov! Tu ti jih odtrgajo pet, tam deset, tam zopet dvajset, da se jih nabere nad sto in ima zopet luknjo v domačem proračunu. Procente moraš štet pri krompirju in salatu, pri mesu in kruhu, pri sladkorju in čaju, pri čevljih in obleki, pa še pri kapucinu ali oranžadi jih boš štel odslej, če boš hodil v kavarno. Vsi hočejo imeti procente, vsak hoče zaslužiti čim več, ti pa iztisakaj iz sebe zadnje življenjske soku in služi za svojo skromno plačico, dokler te procenti ne spravijo v grob.

Da, o procentih je vredno in potrebno govoriti, posebno v naših časih, ko jih je vedno več in tudi vedno večji so. In posebno tam, kjer so skrivaj narasli na tri sto, pet sto ali pa še več.

Dr. Ivan Prijatelj na zadnji poti

Ljubljana se je lepo poslovila od velikega vzgojitelja in učitelja

Ljubljana, 26. maja. Veliki vzgojitelj, učitelj in vodnik prof. dr. Ivan Prijatelj je večer popoldne nastopil izpred Narodnega doma svojo zadnjo pot. Mnogo pred določeno uro so se jele zbirati na obširnem prostoru pred domom na Aleksandrovi in Bleiweisovi cesti velike množice, da počaste njegov spomin. Prihajali so ljudje iz mesta in iz daljnih krajev, zvestega sina slovenske zemlje je spremljala na njegovi zadnji poti ogromna množica.

Slovo rektorja univerze

Takoj po 17. je trnovski župnik g. Cegnar ob asistenci se treh duhovnikov opravil molitve in blagoslovil krsto. Akademski pevski zbor je zapel veličastno žalostinko »Beati mortui«, nakar je stopil na stopnišče dekan filozofske fakultete univ. prof. dr. Kidrič in se v imenu univerze poslovil od dragega in spoštovanega tovariša z iskreno občutenimi besedami: Genialni duh, ki je nad 40 let snoval ob vodstvu elementarne ljubezni do svojega slovenskega naroda in jezika je obstal; pero, ki je napisalo dolgo vrsto knjig, člankov, ocen in leposlovnih prispevkov, bogato zbirko velepomembnih zakladov, za nas vse in za tujce, ki nas hočejo spoznavati, je zdrknilo iz mrzle roke; beseda, ki je 18 let s čarobno silo osvajala naš slaviščni narod, je obmolknila: dr. Ivana Prijatelja, prvega profesorja za zgodovino slovenskih literatur novjše dobe na ljubljanski univerzi ni več telesno živela med nami. Na filozofski fakulteti naše almae matris, v našem »Znanstvenem društvu«, med so-trudniki »Casopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino« je zadržala vrzel, ob misli na katero se nas polasta skrb in strah, ki stiskata srce, begata misli in izjemata solzo možem.

Poslovil se nam je nepričakovano, v času, ko smo se trdno upali, da se le odpočiva za nov vzpon sil in za dograditev stavbe, ki ji je poznal vse arhitektonske potrebe ter jo v duhu že dograjeno zrl na polici. Odhaja sistematično razgledani slovenski literarni zgodovinar... Zelja, slovensko literarno zgodovino moderno usmeriti in ji poiskati solidnih temeljev, na katerih bi mogli graditi tudi bodoči rodovi, ee mu je izobilikovala v dolžnost... Profesor Prijatelj ni iskal novosti zaradi novosti, ampak iz poznanja potreb. Nepozabni tovariš, naš doktor Prijatelj! Zahvaljujemo Te za Tvoje neprecenljivo delo, ki si se mu posvečal izra mladih let. Počivaj, Prijatelj, v miru!

Po govoru prof. dr. Kidriča, ki se je globoko dojmilo občinstva, je spregovoril pred Narodnim domom se predsednik »Slovenske Matic« dr. Lončar, ki je v krepkih potezih opisal pokojnikovo delo, kot člana Moderner, v kateri je zastopal znanost o književnosti. Dr. Lončar se je spominjal dr. Prijateljevega predavanja l. 1905, dan pred odkritjem spomenika Prešernu, ki je napravilo takrat najmočnejši vtis. »Slava Ivanu Prijatelju«.

Krsto so medtem dvignili iz gore cvetja in vencev ter jo položili na voz. Po Aleksandrovi cesti se je formiral ogromen žalni sprevod. Za križem so se razvrstili nosači krasnih vencev, nakar se je vrstilo lepo število pokojnikovih študentov in profesorjev, ki so izšli iz njegovega seminarja. Sledil je poseben voz z vencem in cvetjem, nato voz z duhovniki, potem pa mrtvaški voz z krsto, ki so bili prepričani vanj štirje vanci. Za vozom s krsto so stopali pok. nikovi svojci, nato pa vse, kar je v Ljubljani v zvezi z našim kulturnim življenjem, v prvi vrsti univ. profesorji, literati, umetniki, gospodarstveniki, predstavniki naprednega političnega življenja, predstavniki banovine in občine, predstavniki naših kulturnih institucij itd.

Poslovilne besede dekana filozofske fakultete

Pred univerzo se je napolnil ves trg z množicami občinstva, nakar je stopil na črno pregrnjeno oder prorektor dr. Slavič in spregovoril:

Ves Kongresni trg se je že pred prihodom sprevoda napolnil z občinstvom. Ko se je krsta s pokojnikom ustavila pred univerzo, je stopil na mali, v črno odeli oder prorektor dr. Matija Slavič in se poslovil:

Naša Universitas Alexandrina zopet plaka. Žaluje za svojim velikim učnim profesorjem dr. Ivanom Prijateljem. Podirajo se stebri in rušijo se kamni naše milost vseučiliške stavbe. Padel je na vojnem polju svojega policijskega dela eden izmed prvih, že 31. avgusta 1919 imenovanih, rednih profesorjev, — idealen in krepak graditelj naše univerze, Ivan Prijatelj.

Cudilo so se že, kako smo mogli Slovenci kar čez noč zasesti vse stolice vseh petih fakultet. Profesor Prijatelj nam je svetel dokaz, da smo imeli visoko kvalificirane strokovnjake, ki bi bili v čast in ponos vsaki svetovni univerzi. Tudi Ivana Prijatelja so se vabili na različna odlična mesta. Zvesti sin slovenske domovine je velika talente in mnogostransko izobraženost postavil v službo naši nastajajoči in se razvijajoči slovenski univerzi.

In kako zvesto in vztrajno je izvrševal svojo nalogo! V zadnjih letih se je odtegnel vedno bolj javnosti, odklanjal tudi kakor mogoče reprezentančne dolžnosti kot član akademskih oblasti samo iz tega namena, kakor je ponovno rekel, da bi še nekaj naredil v svoji stroki. K svoji stroki je šel tudi skrb za vseučiliško knjižnico. Od vsega početka je bil član komisije, ki je delala za zgradbo vseučiliške knjižnice, ter vneto sodeloval s svojo bogato skušnjo kot bivši uradni dvorne knjižnice na Dunaju. Ko se je že drugemu izvenpoklicnemu delu odtegnel, se je že z veseljem udeleževal in anket v knjižničnih zadevah ter je z mladeniško energijo pospeševal to akcijo do uspešnega zaključka.

V tem oziru se mi zdi rajni podoben svetopisemskemu graditelju Jeruzalemskega obzidja organizatorju Nehemiji, ki so ga neprijatelji hoteli izvesti proč od započete dela. Nehemija pa je rekel: »Veliko delo jaz opravljam in ne morem iti, da kje ne zastane«. Ivan Prijatelj je bil tak graditelj slovenske literature in kulture, ki je ču-

til v svoji ljubezni do nje notranji glas, ki je v njem govoril: »Veliko delo jaz opravljam, in ne morem iti, da kje ne zastane«. A zdaj je zastal! Zal. njegovo delovanje je res zastalo... Ni pa zastalo njegovo delo. Njegova predavalna usta so onemela, a duh, ki ga je vzgojil v svojih učencih, bo govoril dalje, bo živel in vzbuja novo življenje. Njegovo pero mu je zdrknilo z rok, a njegovi spisi bodo dalje osvetljevali in ozarjali rajnemu tako ljubemu slovensko tradicijo.

Univerza kralja Aleksandra I. se mora žalibog prezgodaj posloviti od dr. Ivana Prijatelja, tega vzornega odličnega profesorja-graditelja, ki bo ostal v svetlem in hvaležnem spominu. Tolaži jo zavest, da lahko rajni o sebi reče: Non omnis moriar. Ne bom več umrl! Njegov duh bo živel in njegova dela bodo dalje delovala v blagor slovenske knjige in kulture. Zato ne bo ves umrl.

Po končanem govoru prorektorja so zapeli pevci Akademskega zbora pod vodstvom prof. Simonitija veličastno Foer-

Važna anketa o cestnih zadevah Za večjo prometno varnost

Ljubljana, 26. maja

Z razvojem motornega prometa na naših cestah se pojavljajo tudi mnoga prometna vprašanja, ki nam jih doslej še ni bilo treba reševati. Ureditev cestnega prometa pri nas je še tem nujnejša, ker je postal tujski promet v naši banovini zelo pomemben gospodarski činitelj. O izboljšanju prometnih razmer na naših cestah ter o prometni varnosti že dalj časa razmišljajo v sportno turističnem pododboru ljubljanskega Avtomobilskega kluba. Sprevideli so, da bi bilo treba seznaniti oblasti in pristojne činitele o svojih opažanjih in s svojimi predlogi na konferenci in ne le z vlogami. Zato je bila večeraj sklicana v prostorih Avtomobilskega kluba v Kazini ožja anketa zastopnikov oblasti in Avtomobilskega kluba. Udeležili so se: zastopnik upravnika policije pol. nadsvetnik Pestevšek, komandant žandarmerije polkovnik Barle, zastopnik tehničnega oddelka banske uprave ing. Fišer, zastopnika mestnega gradbenega urada gradb. nadsvetnik ing. J. Mačkovešek in gradb. tehnik Stanič ter zastopniki sportno turističnega pododboru Avtomobilskega kluba.

V INTERESU TUJSKEGA PROMETA JE TREBA ČIM PREJ ODPRAVITI NEDOSTATKE

Anketo je vodil predsednik Avt. kluba A. Praprotnik, ki je v zgostenem eksponu spregovoril o pomeni ankete ter izjavil, da je klub vedno pripravljen sodelovati z oblastmi, da se odpravijo čim prej nedostatk, ki ovirajo promet na naših cestah in večajo prometne nevarnosti; zato je tudi sklical anketo, da posebej opozori na nekatere prometne nedostatke, ki bi jih bilo treba odpraviti čim prej, se preden se začne najživljajša letovišarska sezona.

Tajnik VI. Starec je podal obširen referat o številnih nedostatkih na naših cestah, o predlogih Avt. kluba za ureditev prometa in ukrepah za večjo prometno varnost. Udeleženci so razpravljali sproti o posameznih točkah referata.

ZAKAJ SO CESTE V ZAČETKU SEZONE SLABO OSKRBOVANE

Mnoge ceste so zelo slabo oskrbovane v začetku letovišarske sezone. Avt. klub domneva, da je treba to pripisovati predvsem pomanjkanju posipnega materiala, odnosno, da cestarji ne dobi gramozna in peska dovolj zgodaj, da bi bil posipadanski posip že uležen in utrt ob začetku letovišarske sezone. Ing. Fišer je pojasnil, da je treba zamudno posipavanje pripisovati predvsem proračunskemu sistemu, kajti novi proračun stopi v veljavo šele 1. aprila, ko so že vsa sredstva starega proračuna izrpana.

PARALELNE CESTE SO PREOBREMENJENE

Mnogo pritožb je prejel Avt. klub zaradi preusmeritve prometa z glavnih cest, ki so v rekonstrukciji, na paralelne ceste, ki ne zmogore tako živahnega motornega prometa, bodisi, da niso primerno oskrbovane, bodisi da nimajo primerne širine, močnejših mostov in propustov. To velja zlasti za paralelno cesto Ljubljana—Kočevje—Delnice, pa tudi za cesto Ljubljana—Kranj. Banovinska cesta Tacen—Smlednik—Kranj je tako slaba, da je motorni promet že skoraj onemogočen. Zato bi bilo treba dotirati izdatne oskrbovanje paralelnih cest zaradi njihove izredne obremenitve. Pomisliti je treba zlasti, da se nam letos obeta živahen avtomobilni promet iz Italije na Gorenjsko. Vprašanje je, če bo sploh mogoče po slabih cestah. Pokazala se je potreba, da bi morale biti stranske ceste, ki zdaj prevzamejo promet zaprtih glavnih cest, vsaj označene kot zasilne ceste, ki služijo glavnemu prometu samo zaradi rekonstrukcije glavne ceste. Avtomobilski klub bo izdal v ta namen posebna obvestila, ki jih bodo delili na meji in ki bodo pisana v več jezikih. Ko so razpravljali o prometnih težkočah zaradi rekonstrukcij glavnih cest, se je tudi izkazalo, da bi bilo potrebno strožje nadzorovanje prometa in da bi se uvedli primerni varnostni ukrepi zlasti na nepreglednih in sploh nevarnih krajih.

CESTA V LOGARSKI DOLINI DOBI 20 IZOGIBALIŠČ

Nedavno je bila v Solčavi konferenca, ki jo je sklicala banska uprava, o ureditvi prometa v Logarski dolini. Avtomobilski klub je predlagal, da bi čim bolj pospešil gradnjo izogibašč ob cesti, ki drži v Logarsko dolino, ter da bi bila ta izogibašča že začetek razširjenja zelo pomembne turistične ceste. Zastopnik banske uprave je izjavil, da bo ta cesta dobila namre 15, kakor je bilo določeno v začetku 20. izogibašč, in sicer že pred začetkom glavne letovišarske sezone.

Promet s težkimi avtobusi in tovornimi avtomobili je na naših cestah čedalje večji,

sterjevo kantato »Umrli je mož«. Nato se je spet zvrstil žalni sprevod in krenil po Vegovi ter Rimski cesti dalje proti Viču. Na pokopališču so prenesli krsto najpreje v cerkev, kjer so se vršili žalni obredi in so pevci zapeli žalne molitve. Solnce je pošiljalo zadnje žarke na zemljo, ko so prenesli krsto z zemskimi ostanki dr. Ivana Prijatelja do svežega groba, ki je bil v s. Odan z grmado vencev.

Na pokopališču se je že poprej zbrala velika množica ljudi z Viča in mesta, ki je dobro poznala pokojnega profesorja, saj je tako rad hodil na grob svojega sina... Ko je župnik Cegnar z asistenco opravil molitvo, se je pogreznila krsta v zemljo in se je orosilo sleherno oko. Pred grob je stopil prof. dr. Slodnjak, ki je v zanečenem govoru proslavil v imenu bivših slušateljev spomin najdražjega učitelja in vodnika. Za dr. Slodnjakom je povzel besedo v imenu pokojnikovih rojakov dr. Lovrenčič, ki je v iskreno občutenih besedah prikazal pokojnikovo nežno mladost tam pod zelenimi griči nad rojstnimi Vinicami. Ribniška dolina, ki ji je bil pokojnik tako udan, ne bo nikoli pozabila svojega velikega sina...

Na krsto so padle prve grude. Akademski zbor je zapel žalostinko »Clovek glej«. Odhajali smo od zadnjega domovanja dr. Prijatelja z bolečo zavestjo, da smo morali izročiti materi zemlji moža, kakršnih je med nami malo.

Večna slava spominu dr. Ivana Prijatelja!

saj vozi skozi Slovenijo čedalje več velikih izletniških avtomobilov, pa tudi k nam se vozijo številni letoviščarji v težkih avtomobilih. Zato bi bilo nujno potrebno popraviti, odnosno zgraditi nove mostove, ki niso dovolj močni za večjo obremenitev, n. pr. most čez Bistrico na glavni cesti pri Domžalah. Nekateri mostovi imajo samo po 2 tona dopustne nosilnosti.

V interesu tujkega prometa bi tudi bilo, da bi bili obmejne table in znaki na carinarnicah unificirani pred glavno letovišarsko sezono.

PRI NAS JE SE TREBA PROMETNE VZGOJE

Pojem prometne vzgoje je najbrž pri nas neznan. Na konferenci so prometni vzgoji posvetili veliko pozornost. Strokovnjaki so prišli do prepričanja, da je treba začeti akcije za vzgojo ljudi, kako se je treba vesti na cestah, od spodaj navzgor ter da je treba vzgajati mladino in buditi pri nji smisel za prometno disciplino; odraslih se navadno ne primejo več nobeni nauki in svarila. Sklenili so, da bodo ponovno naprosili knezoškofjski ordinarijat, naj bi dal primerna navodila duhovščini na deželi za vzgojo prebivalstva. Dogaja se, da otroci mečejo kamenje na tuje avtomobiliste, ki so se že večkrat pritožili zaradi tega. Zaposlili pa bodo tudi bansko upravo naj bi uvedla vzgojni pouk za šolarje, in sicer vsaj enkrat na mesec, da bi mladina spoznala nevarnosti voznega prometa ter se začela zavedati, kako se mora vesti proti tujcem in avtomobilistom sploh. Prav tako bi bilo treba opozarjati odrasle — po tujko prometnih organizacijah in okleštah — da morajo biti vsaj obzirni do letoviščarjev. Predsednik je povedal, da bo Avt. klub izdal poljudno knjižico o prometu, ki bi jo naj oblasti razdelile med prebivalstvo. Skušali bodo tudi dobiti primeren roučen film iz inozemstva, ki bo nazorno prikazoval, kakšne so prometne nevarnosti, če ljudje niso disciplinirani na cestah.

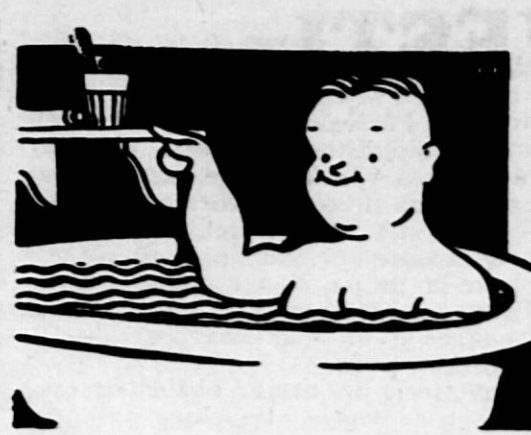
Izkazalo se je tudi, da so nekateri mlajši motociklisti in avtomobilisti nedisciplinirani in zato bo Avt. klub posredoval, da bodo izpitne komisije pri praktičnih izpitih strožje. Po izjavi zastopnika policije kaže, da bo na teritoriji ljubljanske občine uvedeno strožje nadzorstvo nad prometom. Policija bo motorizirana in prometni redarji bodo lovili nedisciplinirane voznike ter terjali denarne globe na kraju greha. Ob urah, ko je posebno živahen promet, bodo policijske patrulje na kolesih nadzirale promet in vzele bodo na piko zlasti nedisciplinirane kolesarje.

Veliko prometno nevarnost pomenijo na ožkih in prometnih cestah težki tovorni avtomobili in avtobusi, ki vozijo prehitro. Zato se je izkazalo kot zelo potrebno nadziranje ter omejevanje hitrosti vožnje teh vozil.

UREDITEV CESTNEGA PROMETA V LJUBLJANI

Posebej so mnogi razpravljali o ureditvi cestnega prometa v Ljubljani. Avt. klub je opozoril, da je treba v Ljubljani čim prej izpopolniti sedanjo markacijo z opozorilnimi znaki in smernimi kazali v smislu sklepov na zadnji konferenci na gradbenem uradu. Nadalje bi bilo treba čim prej izpopolniti navedbe o prometnih omejitvah ter jih objaviti, da bi lahko nadomestili prometne znake. V zvezi s tem so razpravljali o uvedbi enosmernega prometa v nekaterih ulicah, n. pr. na Sv. Petra cesti. Glede te ceste so sklenili, da bo ostal obojestranski promet vsaj dokler ne bo odprta Ilirska ulica, ki bo zelo razbremenila Sv. Petra cesti, in da bodo šele potem sklepali o končni ureditvi. V razpravi se je izkazalo, da je treba določiti večji prostor za parkiranje avtomobilov v Beethovnovi ulici, in sicer bo določena ta ulica za parkiranje tudi med Knaflevo ulico in nunskim zidom.

O markiranju prehodov za pešce na živahnih prometnih križiščih bodo sklepali na posebni konferenci, ki jo bo sklical mestni gradbeni urad. Ob tej priliki bodo tudi predlagali o ureditvi križišč s prometnimi očišč. Mestna občina bo tudi upoštevala številne pritožbe zaradi vžbočenega tlaka na nekaterih prometnih križiščih, n. pr. pred Evropo, ter bodo popravili tlak. Delj časa so razpravljali tudi o signalizaciji prometnih redarjev. Zastopnik policije je izjavil, da bo policija upoštevala predlog Avt. kluba ter bodo redarji dobili bele rokavice in manšete. — V razpravi je bilo tudi vprašanje, kako bi naj bile nameščene plinske bombe na avtomobilih, ki rabijo za pogon metanov plin, da bi ne bilo nevarnosti eksplozije pri morebitnih udarcih. — Govorili so tudi o potrebi strožjega nadzora pri pretakanju bencina pri bencinskih črpalkah. — Končno so ugotovili, da bi bilo treba označiti vse rekonstrukcije cest ponoči s svetlobnimi signali.

Kakor kopel telo, tako osveži in očisti zoba pasta Chlorodont
dona usta in zobe. Posebno po močnem kajenju, ali po delu v prašnem in suhem zraku imate občutek svežosti in čistote, ki ga zapušta čiščenje ust z zobno pasto Chlorodont. Zahtevajte po svojem okusu peneci ali ne peneci se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Chlorodont

NADZORNI ORGANI BI NAJ OD ČASA DO ČASA POTOVALI

Omembno vredno je tudi, da so v razpravi spregovorili predlog, naj bi naši nadzorni organi potovali z našimi avtomobilisti od časa do časa v inozemstvo, da bi lahko tam proučili prometne ureditve. Zelo priporočljivo bi pa tudi bilo, da bi nadzorni organi potovali včasih z našimi avtomobilisti po podeželju, da bi se na lastne oči prepričali, s kakšnimi težkočami se borijo avtomobilizem pri nas zaradi nediscipliniranosti ljudi, razen tega, da so ceste marsikje skoraj neuporabne.

Ob koncu je predsednik g. Praprotnik resumiral o predlogih in sklepah ankete ter apeliral na oblasti, naj bi upoštevale želje in zahteve kluba, ki so prišle do izraza v razpravi.

Nekatera vprašanja bodo podrobneje proučili v posameznih podobnih klubih in pristojnih uradih. — Vsi udeleženci ankete so naglašali v svojih izjavah, da je predvsem naloga tiska podpirati prizadevanja za ureditev cestnega prometa in po odstranitvi prometnih nedostatkov za čim večjo prometno varnost. Tudi v inozemstvu se je izkazalo, da je časopisje najboljšje propagandno sredstvo v službi vzgajanja ljudi k prometni disciplini.

To nalogo bo naše časopisje nedvomno rado prevzelo in v zadoščenje nam bo, če ga pri tem delu ne bo nihče oviral in ne omalovaževal.

Nova obremenitev kinematografov

Ljubljana, 26. maja.

V nedeljo smo v nekem ljubljanskem kinu pred začetkom predstave brali ta le napis: »Občinstvo prosimo, da nam prekratek program oprusti. Izpopolniti ga nismo mogli, ker je mestni trošarinski urad nenadoma neupravičeno zahteval posebno uvoznino po din 300 za kulturne filme in za žurnale«.

»Službeni list kraljevske banske uprave« z dne 1. aprila 1937 objavlja pod črko IV. pravilnik o uvoznini mestne občine ljubljanske. V tem pravilniku so pod tarifno postavko 53 tudi filmi. Postavka se glasi: Filmi: a) filmi za javno predvajanje, izvzemši izključno znanstvene, kulturne in reportažne komad po 300.— din, b) reklamni filmi vseh vrst od dolžine meter 0,50 min. Pripomba: Nemi filmi plačajo 50% manj.

Tako torej! Pravilnik prav jasno in striktno določa, da so znanstveni, kulturni in reportažni filmi oproščeni trošarine. Toda naša občina ta trošarinski pravilnik tolmači po svoje, kajti, ko so prišli v soboto zastopniki ljubljanskih kinematografov kakor običajno s filmi na trošarinski urad, so jim povedali, da je treba za vse filme brez izjeme, torej tudi za žurnale, ki so izključno reportažnega značaja, in za kulturne filme plačati po 300 din.

Naravno, da je med lastniki kinematografov zaradi tega zavladala upravičena nejevolja, zlasti, ker ni bilo o tem doslej nobenega tozadevnega sklepa občinskega sveta.

Ker na trošarinskem uradu niso popustili, so lastniki pustili filme kar tam in predvajajo zdaj v kinematografih samo običajne filme brez žurnalov itd. Ob enem je vložilo Združenje lastnikov kinematografov pritožbo na bansko upravo kot nadzorno oblast.

Stališče lastnikov kinematografov razumemo, saj so ta podjetja že itak močno, če ne preveč obremenjena, saj plačujejo zdaj okoli 40% od svojih kosmatih dohodkov državi, banovini in občini, a posebej je treba naglasiti, da občina trikrat participira na teh dohodkih in sicer od vsake, od uvoznine in od direktnega davka.

Bosanske črešnje na trgu

Ljubljana, 26. maja.

Da bo jutri praznik, se je danes precej poznalo na trgu. Gospodinjje so se zalagale v dvojni meri s prazničnimi dobrotami in pri tem se niso mnogo ozirale na datum in gospodinjjski proračun. Vendar ne smete misliti, da se Ljubljanci ob vsakem prazniku maste in da na konzum živl ne vplivajo cene. Mese konzumiramo zadnje čase precej manj.

V resnici so se pa gospodinjje danes precej zanimale za sišcance, ki so izredno slani. Najbolji so po 40 do 44 din par. Kljub temu jih nekatere gospodinjje kupujejo. Nekoliko bolj pa posegajo po zaklani perutnini, ki je cenejša. Sekane kokoši so po 22 din kg, cele pa po 20 din. Nekoliko bolj slani so »pohanci«, piščanci za cvrtje, in sicer po 36 din.

Trg je bil danes skoraj poplavljen z bosanskimi črešnjami, ki pa po kvaliteti seveda ne morejo konkurirati uvoženim italijanskim črešnjam. Zato so pa zelo poceni. Belice so po 4 do 6 din kg. Mnogo črešnji je med ptico v Ljubljano segnilo, ker niso bile dobro pakirane. Ker so bile črešnje slabo ohranjene, so jih morali prodajati tem ceneje. Pomisliti je treba, da so italijanske črešnje po 8 do 16 din kg, kar je pač velika razlika med cenami bosanskih črešnji.

Cena uvoženega sočivja in domače zelenjave stalno pada, vendar ne znatno. Pocenili so se paradizniki na 12 din kg. Pesa se je tudi pocenila na 7 din kg. Grah se več ne poceni in zdaj mu še ne konkurira domači pridelek. Najbolj se je pocenila domača glavna solata, ki jo prodajajo že po 50 par komad.

Na perutninskem trgu ni sprememb v

cenah. Perutnine je še vedno premalo, da bi se cene lahko znižale. Jajca so lepša po 10 din 18 komadov.

Stari krompir je čedalje dražji. Podražil se je o sobote na 1,25 din kg lepši, dočim je bil v soboto še po 1,1 din.

Marenkov Fronc umrl

Ljubljana, 26. maja.

Ko je Marenkov Fronc, sloviti kralj ciparjev in žabarjev, lani praznoval 70-letnico rojstva, je bil še tako čvrst, da smo mislili, da bo dočkal najmanj osem križev. Večera je pa eden zadnjih iz rodu trnovskih in krakovskih ciparjev nenadoma umrl. Okrog 13. se je vračal po Opekarski cesti domov, tik pred domačo hišo ga je pa zadel kap in omahnil je v večnost.

Marenkovega Fronca je poznala malone vsa Ljubljana, saj je užival sloves najstarejšega trnovskega fanta, slovečega ciparja, žabarja in zeljereja. V mlajših letih je bil od leta 1900 do leta 1917 sluga v naši tiskarni, pozneje pa je v prostem času lovil žabe in ptice po trnovskih livadah, zlasti pa v Mestnem logu. O originalnem lovu na cipe, ki so včasih v velikih jatah gnezdele na Barju, v Mestnem logu, na Mirju itd., smo večkrat poročali. Ciparji so včasih nalovili po več tisoč ptic in jih za drag denar pošiljali na Dunaj in v Italijo, kjer so bile naše cipe prava delicata. Marenkov Fronc je bil največji strokovnjak v lovu na cipe, ki jih je zdaj od leta do leta manj, kajti poleg Sloveka imajo te ptice sovražnike tudi v roparicah, ki jih zalezujejo v gnezdu, a povodnji čisto pokončajo, skoraj vse zarod.

Marenkov Fronc je bil pa tudi čuvar Skandrovega protokola iz leta 1877, ki ga je prevzel od Skandrovm Froncu. Kaj je Skandrov protokol, vedo zlasti dobro trnovska in krakovska dekleta, saj pridejo vanj kot stare device, če o pravem času ne najdejo moža. Samota in sreča trnovskih deklet je v tem protokolu celo napisana v verzih. Marenkov Fronc je strogo pazil, da se v Trnovem niso kršili običaji in tradicije. Če je zvedel, da hoče kak bogat ženin odpeljati nevesto iz Trnovega, je ukazal zgraditi »strango« in ženin je moral plačati visoko odkupnino. Ta stari običaj je v Trnovem še zdaj ohranjen!

Zdaj tega simpatičnega, originalnega možaka s košatimi brki ni več med živimi. Preselil se je v večna lovišča.

Trnovčani ga sprejmo k večnemu počitku jutri ob 14.30 iz hiše žalosti, Opekarska cesta 34 na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin, žalujočim svojemc nase sožalje!

Tombola v Medvodah

Medvode, 25. maja.

Agilno sokolsko društvo Medvode je priredilo v nedeljo 23. maja veliko tombolo. Udeležba je bila ogromna, saj smo računali, da je prireditev posetilo nad 1000 oseb. Ob štirih popoldne je naznamil trobentač, da se prične tombola. Najprej smo igrali na 100 tern, 50 čimkinov in 10 tombol. Sretniki, ki so zadel glavne dobitke, so bili:

Albin Ločnikar, sin skladiščnika iz Gorican, zadel žensko kolo, drugi Bradeško Ludvik, tovarniški delavec iz Medvod zadel moško kolo, tretji Ivan Kupec, sedlar iz Brda pri Ljubljani je odjel moško kolo, četrti Ločnikar Julka, hčerka skladiščnika je zadelo kompletno kuhinjsko posodo, peti Janez Tratnik, tovarniški delavec iz Vasi pri Medvodah je zadel zaboj špacerije, šest Albin Jazbec, zasebnica iz Ljubljane je zadelo blago za moško obleko, sedmi Kragelj Zdravko, elektromonter iz Vevč je zadel 3 klafre drv, osmi Ivan Koman iz Vižmarji pri St. Vidu je odjel eno vrečo moke, deseti Ivan Košak, oskrbnik iz Medvod žensko obleko in Lojzka Pečnik, šivilja iz Medvod blago za žensko obleko.

Po tomboli se je razvila prava bratska veselica, ki je trajala pozno v noč. Da je tombola izpadla tako sjejno, gre zahvala našemu tombolskemu osebku, posebej pa poštovnemu predsedniku tega osebka br. Subic. Moralen in gromoten uspeh sta zelo razveselila.

Tem potom se zahvalujemo vsem darovalcem, ki so na katerikoli način pripomogli do našega lepega uspeha.

Cieti dobiček bomo porabili za honono dozdavno našega Sokolskega doma. — Tombola obkusi.

10 otrok in 372 din plače

Ganljive besede hčerke siromašnega selškega pismonoše, ki dela brez plačila

Ljubljana, 26. maja. Pod slavnato streho doma največ plemenitosti. Koliko je med nami skrite revščine, koliko postenih, skromnih in tihih žrtev našega neizprosno trdega časa! Molče trpe in upajo. Mnogi so upanje že pokopali, otople, so in srca jim utripajo samo se v strahu, da bi se jim kri ne ustavila v žilah. Droben delež velike človeške družine smo, ki je zgrešila ravno pot. Zgrešila? Ne, saj je še naša naša ni. Bloki se vedno v temi izteguje izmučene roke proti medlim solnčnim žarkom, a jo ži duhovno vlečejo hrepence nazaj v črno noč.

O pismonoših pri pogodbenih postah je nam postal on, dan nekdo nekaj vrstic in radi smo jih objavili, ker se nam zdi, da je revežu vsaj malo pomagano, če čuti, da ni sam, da so še na svetu ljudje, ki čutijo in jim, ki bi mu radi pomagali če bi mogli in za to vrstice smo prejeli zahvalo, tople besede, vredne, da jih otmemo pozabi. Dobra hčerka trpina-pismonoše ji je napisala in pozna se jim, da jih je pisala postena roka. Takole nam piše:

»Oprostite, da se vsiljujem s tem pismom. Pišem iz hvaležnosti in prošim, da moje pismo prebratete. V soboto 22. t. m. sem slučajno ob dostavi pošte čitala v Slovenskem Narodnem listu članek »Dostava pošte pri pogodbenih postah«. Ko čita te vrstice, začne človek neko zadoščenje, če se ne pomoti. Verjetno, hvaležna sem vam jaz in vsi moji dragi. Sem najstarejša hči pismonoše, uslužbenega pri pogodbenih postah že nad 20 let. Službo je nastopil moj oče leta 1916 in ves čas, ob vsaki letni spremeni redno dostavlja pošto. Plače ima 372,60 din mesečno. Za menoj je še šest sester in trije bratje torej deset otrok. Lahko si mislite, kakšno je naše življenje, naša vzgoja pri taki očetovi plači. Toda verjemite mi, boljšega in skrbnejšega očeta bi ne mogli najti. Oče in mati sta v boljših časih preživelata toliko, da sta si zgradila hišo, ki je v njej vsaki tedi dosti prepira, ker ni denarja. Otroci smo živinji, radi bi to in ono, pa nam dobra roditelja ne moreta dati. Kako težko je biti včasih lačen ko vidiš druge, da imajo dosti dobrega kruha! Da vendar gre, vse se dobro izide, ker se ljubimo in vemo: če ni, pa ni. Starejši si bomo pomagali, sami, saj smo

zdravi in nadarjeni, pravi naša mati. Ko je otroku 12 ali 14 let, gre služiti za pastirja ali pa se uči rokodelstva. Ena moja sestra je šivilja, en brat mehanik drugi, ki ga je nekoliko pomagal vzdrževati stric — duhovnik, je pa v semenišču in bo morda imel nekoč boljši kosček kruha. Meni je 25 let in sem služila prej za sobarico, zadnji dve leti sem pa delala v tovarni, a zdaj sem brez dela. Ali pa tudi ne. Delam, toda brez plače, čeprav pravijo, da je vsako delo vredno plačila. Moj oče je torej tak siromašen selški pismonoša in tiho trpi in dela za ljudi in za svoje drage že dolgih 20 let. Ker so pota včasih silno naporna, on pa mora in tudi hoče storiti svojo dolžnost je skoraj vsako zimo težko bolan. Z osemkrat je imel pljučnico in vedno smo se bal, za njegovo življenje. Letos je zbolil 5. januarja. Bali smo se, da ga bomo izgubili, toda hvala bogu in dobremu zdravniku zopet je okreval. Težka bolezen in mnoge injekcije so ga pa tako izpale, da ga je moral zdravnik napotiti v okrevanje.

Ves ta čas, že peti mesec, dostavljam pošto namesto njega jaz. To je najtežje delo, ki zahteva mnogo telesnih in duševnih sil, točnosti in napora. Zjutraj ob sedmih grem na vlak potem pa delam ves dan do starih popoldne. Ob šestih končam svoje delo s tem da grem k vlakom in oddam pošto. To naporno delo zahteva celega močja in pomislite — plača znaša 372 din. Prosila sam, ali je še kaj pravice na svetu. Kaj pa če naš dobi oče kljub vsem veselju do dela in globoki ljubezni do nas ne bo mogel več raznašati pošte? Kdo mu bo pomagal? Jaz bom skušala dobiti službo, mlajši ne smajo, ker so premladi, mati je preslabotna in tako bomo se ob ta kruhek kar ga imamo. Ko bi imel oče vsaj malenkostno pokojnino!

Tako riko preprosto posteno slovensko dekle, živeče v najtežjih razmerah. Ali ne odseva iz teh vrstic dobrota in plemenitosti vredni boljšega kosčka kruha. Lajze usode? A kaj, ko so usoda našega časa ključna za vse dobro in pošteno, kaj, ko okamenelo tisto srce, ki bi lahko utrla vse solze in ublažilo vse gorje kar ga je na svetu človeštvo je izkušilo človeka in dokler ga ne bo našlo, ne bo nehala teči kri.

Z železničarji v Postojni

Slovensko prebivalstvo Postojne je kakor žitno polje po hudi uri

Ljubljana, 26. maja. Ni bil izlet, bilo je pravo romanje. Po Ljubljani se je pridružilo našim vrtilim železničarjem, da bi bilo zmanjkalo vagonov, če bi ne bilo izleta prirediteli oni. Tako jih je bilo pa dovolj, se pravi, da čakalo nekaj, da so jih v zadnjem hipu priklopili. Stirje dolgi vlaki, polni radostnih izletnikov, so odpeljali proti meji. Vreme se je malo kisalo, pa smo vendar pustili dežnike doma. Zakaj smo jih pustili, se je pokazalo v Postojni. Lepa je naša zemlja tudi tja proti meji, da te kar srce boli, če pomisliš, kako kruto so je razkosali. Na Rakeku smo pritisnili na eksportne cigarete, da so bile mahoma vse razprodane. Kupovali so jih tudi nekakili, menda za spomin na »dolg potovanje v tujino«.

V Postojni opaziš takoj, da si v tujem, novem svetu. Lepo je običen ta svet, polkan in politiran. Teško je pa reči, ko globoko seže politura. Uniform je toliko, da bi rabili posebnega vodnika, da bi ti razložil, kdo vse tidi vmes. Eni so vojaki, drugi carniki, tretji milničniki, četrti redarji, potem spet vojaki in spet milničniki, vsi praznično oblečeni in pretegnjeni z jermeni, vsi oboroženi z dolgimi samokresi. Le majhni so vsi. Na kolodvoru menda naše pazijo, da se vse uniforme svetijo. Zunanaj pa se srečuješ malomarneje uniformirane vojake. In se manjši so, tako majhni in šibki, da se kar čudiš, kako morejo služiti vojake. In prav nič strumno ne zna govoriti. Vključeno se po cestah kakor senice, hlače mahodirajo na njih kakor da niso njihove, in vsi imajo nekak čudovito dolge čevlje.

Na kolodvoru nam niso delali nobenih sitnosti. V vagonih smo morali počakati, da so na hitro roko pregledali legitimacije. Nekaj imen so imeli zabeleženi neke v skritih kvadratih in celo našega dobrodušnega Rajka so poklicali v pisarno. Mahal in krillil je z rokami, kakor da je vsa Postojna njegova in da bo izbruhnila vojna, ker so si drznili povabiti ga posebej na kratke pomenke. Pa ni bilo nič hudega. Kmalu se je nasmejan vrnil v svoj vagon. Dobre četrte ure je trajala ta procedura, potem so nam pa odprli vrata in brž smo je ubrali v Postojno. Eni naravnost v jamo, drugi k obedu, tretji po trgovinah za dežnike, pletenkami in tkaninami. Tudi svile se niso branili, kdor je imel kaj pod

palcem. Slovensko prebivalstvo Postojne je kakor žitno polje po hudi uri. Naši ljudje je molče, gledajo te, kakor da nisi iste krvi in istega jezika. Ta se ti boječe nasmehe, oni se obrne proč — morda mu silijo solze v oči, pa jih hoče skriti. Nobenega vidnega navdušenja, nobenih glasnih pozdravov. Le na trgu, ko so zaigrali naši železničarji nekaj domačih in zapeli naši fantje nekaj naših, so se zalesketale priletni domačinom solze v očeh. Pa so si jih brž otrli, da bi jih ne videlo tje oko. Bridka je usoda malega, razkosanega naroda. Iz svoje zemlje je poglavl, na svoji zemlji živi, svojo zemljo obdeluje, pa ne sme povedati, da je njegova.

Postojna nosi pečat v naglem tempu korakajočega imperija. Železnica je že elektrificirana, tja proti meji se je stisnila lepa moderna vojašnica, a doli proti morju se je iztegnila pahljaja asfaltiranih cest, da lahko vsak čas pljusnejo po njih valovi osvajajočega mornarja proti meji. Mi dremamo, da, celo spimo, oni tam pa beže, čujejo. Mi smo zaviti v prah, oni tam so prepregli svojo in našo zemljo z gladkimi cestami in poglavi čez njo elektrifirane lokomotive. Postojna je vključena v jekleno pajčevino. Dotakneš se te pajčevine in mraz te spreleti. Kdaj bo človeški duh odložil uniformo, kdaj prekalov topove v pluge?

Obed smo imeli nekateri naročen, večina se je pa pobrigala zanj sama. Bolje je odrezala večina. Postojni manjka še mnogo, da bo mogla sprejemati tako velike množice gostov. Naši dobri sosede bi storili dobro delo, če bi zgradili v Postojni nekaj hotelov in restavracij in dovolili našim ljudem voditi jih. Takoj po obedu smo se napotili v jamo. Jamska železnica lahko prepele samo določeno število gostov, kakih 300 naenkrat. Tako se je bilo treba razdeliti v skupine. A kaj ko so ljudje tako nedisciplinirani, ko hoče vsak priti na vrsto prvi! Tako smo se pomešali in prevrli k vohu. Ko smo se srečno prebrinili skozi vrata, so nas potegnili vagončki v to svetovno znano podzemsko čudo.

Krasno so uredili Italijani Postojnsko jamo, to jim je treba priznati. Lepa, gladka pot, posuta z drobnim peskom, te vodi od začeta do konca. Tja do sloveče Kalvarije se pripelješ z jamsko železnico, naprej jo pa mahneš peš. Vsa jama je elek-

trično razsvetljena. Močne žarnice so skrite v skale, da ne motijo očesa. Zdi se ti, da zro iz skal orjaške žarke oči podzemskih velikanih in ti razkazujejo v svojem svitu velika čudesa skrivnostnega anovanja večno snujoče prirode. Nobene žice ne vidiš nikjer, vse je lepo vdelano v skale in zakrito z malo iste barve, kakor so skale. Kapnikov se nikjer niso dotaknili, ko so napeljali elektriko. Jamo je uredil italijanski Touring klub. Hodiš po nji in ne veš, kaj bi bolj občudoval — vitke stalaktite ali stalagmite, posejane po vsej Kalvariji, ali mogočne skupine vseh pravičnih oblik in vseh barv. Pa se ti komaj odtrga pogled od nepozabnih krasot Kalvarije, že si v novem delu jame, odprte občinstvu od leta 1925. Tu so zopet svojevrsne krasote, kapniki nepopisne lepote. Najboljše je napelnila skrivnostna narava z njimi dvorani makaronov in spagletov. Celo v Postojnsko jamo se je torej zanesla ta italijanska roba, k sredi samo po imenu.

Globoko v nedrje slovenske zemlje je skrila narava to svoje bajno bogastvo.

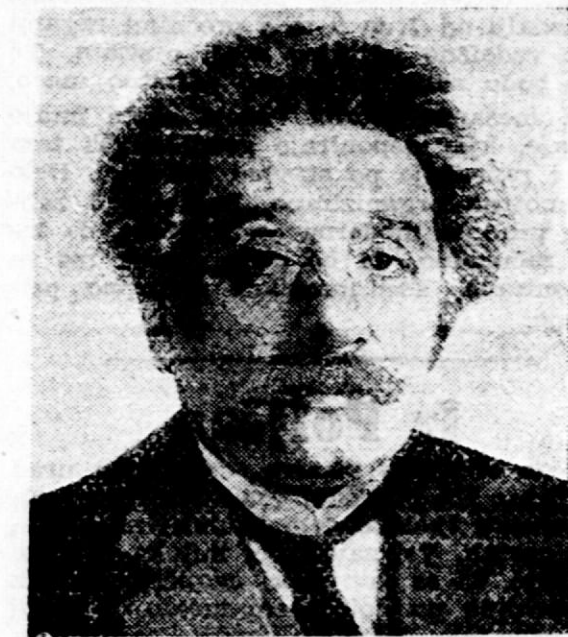
Mnogo ga je in nepopisno lepo je, da te temni bolj zaboli srce, ko vidiš italijanske, francoske in nemške napise pred jamo in v jami, slovenskega pa nikjer. In vendar — vsa ta nepregledna okamenela vojaka pisanih okamenin, vsi ti čarobni, iz kapljic vode iztisnjeni kamni pojo našo pesem in opogajajo nase zemljo.

Zvečer smo se vračali obloženi s pletenkami in dežniki. Deževalo ni, v vsej množici izletnikov pa ni bilo skoraj nikogar brez dežnika. Eden se je celo tako oal dežja, da je povezal v butaro kar osem ali devet dežnikov. Ljubljanski trgovci z dežniki lahko za nekaj časa kar zapro svoje trgovine. Tudi vinu smo izkazali dolžno spoštovanje. Eni so ga imeli ved pod kapo, drugi zopet v pletenkah, vsem se je pa pozalo, da smo še vedno stari posteni Krenjci. Tistim, ki niso bili z nami, je lahko žal. Sicer pa pravijo, da pojdejo prihodnjič, če bodo naši železničarji še priredili izlet v Postojno. Tedaj pa pojde z njimi vsa Ljubljana, da jim bo zmanjkalo vagonov, čeprav so železničarji.

Einstein deluje v Ameriki

72 novih izumov, med njimi najvažnejši na polju fotografije

Slavni raziskovalec in znanstvenik prof. Albert Einstein, čigar relativistična teorija je dvignila nedavno toliko prahu ne samo v znanstvenem svetu, temveč tudi med laiki je bila ena prvih žrtev Hitlerjevega režima v Nemčiji. Pregršil se je s tem, da je bil rojen kot sin židovskih staršev in zato je moral zapustiti svojo domovino. Amerika ga je pa sprejela z odprtimi rokami. Podelila mu je vseučiliško stolico v mestu Princetownu, kjer mu je dala na razpolago krasen laboratorij. Kaj bi si bil mogel želeči boljše?

Toda čudno so človeške navade. Od trenutka, ko je zapustil Nemčijo, nosi Einstein še vedno isto temno zelenkasto obleko. Trd visok ovratnik je sicer zamenjal z mehko odpeto srajco, toda njegovi lasje so

še vedno ista gosta in dolga griva, ki je tako značilen okvir učenjakovega obraza. Po svoji zunanosti je torej prof. Einstein zlasti v standardno oblečeni Ameriki nekaj posebnega. Toda to ga ne ovira mnogo, saj se redko pokaže med ljudmi. Zjutraj vstaja ob solnčnem vzhodu, zgodaj hodi v svoj laboratorij in vrača se pred mrakom, da se izogne noči in delu pri elektrificirani luči, ki škoduje njegovim slabim očem. Sicer so se ga pa ljudje v Princetownu že navadili in zelo radi se pohvalijo z njim. Povsod mu pravijo naš profesor ali kar profesor.

Laboratorij je Einsteinu ves svet. Od jutra do večera deluje a svojim sodelavnikom dr. Claytonom, le tu pa tam se malo osevi s kratkim izprehodom po parku in na hitro pokajeno cigareto, med delom pa s sočivjem ali sadjem. Njegovo prizadevanje pa ni zaman. Zdjaj je pri ameriškem patentnem uradu registriranih že 72 različnih patentov, ki jih je Einstein izumil v Ameriki. Nekateri so baje zelo kočljivega značaja, tako da jih sme rabiti samo vlada, ker bi bili v rokah javnosti nevarni. Najzanimivejši je Einsteinov izum na polju fotografije. To je nov, na poseben način konstruiran objektiv, ki ima v stekleni posodi posebno tekočino. Ta tekočina tvori po svetlobni intenzivnosti večji ali manjši krogec, nadomestilo normalno zaslonilo, tako, da je fotografiranje povsem avtomatično. Nov objektiv zagotavlja v vseh okolnostih povsem točno ekspozicijo. Izum je zelo važen za nadaljni razvoj barvne fotografije in kinofotografije.

S svojimi živilnim delom se hoče Einstein oddolžiti Ameriki za topeel sprejem. Zanimivo je pa, da je Einstein že tri leta v Ameriki, pa se še vedno ni naučil angleščine.

Filmski igralci in davki

Hollywoodski igralci godrnjajo, da zaslužijo sicer več, dohodkov imajo pa mnogo manj kakor v časih nemega filma. Običinski in državni davki požro 50 do 80% njihovih dohodkov. Leta 1916 je plačala Mary Pickfordova od kosmatih dohodkov 1.300.000 dolarjev samo 22% davkov, dočim je morala plačati Mae Westova, ki je zaslužila leta 1935 »samo« 480.833 dolarjev kot scenaristka in igralka na davkih Zedinjenim državam 234.000 dolarjev, kalifornijski državi pa 50.000. Tako ji je ostala od zaslužka samo tretjina. Marlena Dietrich je imela predlaskim 368.000 dolarjev dohodkov, na davkih je pa plačala 268.000. Bing Crosby je zaslužil 318.907 dolarjev, na davkih je pa plačal 223.907 dolarjev. Garyju Cooperu je ostalo od njegove plače v znesku 311.000 dolarjev samo 93.000.

Samo Warner Baxter se ne pritožuje. Med svojim kratkim bivanjem v New Yorku je izjavil: Plačam nad 100.000 dolarjev na davkih pa se ne pritožujem, temveč nasprotno, zamerim tistim, ki godrnjajo. Zdjaj imam manjše dohodek kakor pred tremi leti. Zdi se mi pa pravično plačevati ob velikih dohodkih visoke davke. Zadolgojen sem, da lahko mnogo zaslužim. Spominjam se milijonov ljudi, ki nas gledajo na platnu, pa imajo komaj za kosček kruha.

V časih nemega filma so zaslužili filmski igralci mnogo več, ker ameriška vlada takrat ni potrebovala toliko denarja. Ko je Charlie Chaplin zapuškal atelejeje Essanay v Chicagu, mu je ponudila Vzaemna filmska družba 650.000 dolarjev letno. Kmalu potem je družba Famous Fleyers-Lasky pravilčno preplačala Mary Pickfordovo, ker je nastopala v dolgih filmih, dočim je izdeloval Chaplin samo kratke filme. Po-

zneje mu je ponudil Adolf Zukor, ki je bil na čelu družbe, pogodbo za dve leti za 1.040.000 in še posebno nagrado 300.000. Zvezda nemega filma William Barnum je dobival takrat 15.000 dolarjev tedensko, Tom Mix 17.000, Charles Boyer je pa zaslužil predlaskim 129.000 dolarjev, a od tega je dobila ameriška država 45%.

Zopet ljubezenski roman

V pelek se je pozornost Francozov in Angležev vsaj za en dan obrnila od grada Cande, kjer se pripravljajo poroka bivšega angleškega kralja. V Bayonne se je namreč zaključil s poroko drug ljubezenski roman. Lady Jessica, hči lorda Radesdala, se je poročila s svojim siromašnim bratrancom, ki je nekdaj vrnil iz Španije, kjer je služil kot prostovoljec v Thälmannovem bataljonu. Esmund Rosemilly je bil črna ovca rodbine. Trmast, svojeglav fant, se je s 16 leti sprijel z domačimi, ker je bil na srednji šoli ustanovil socialistični dijaški list, ki ga je sam pisal in izdajal. Moral je zapustiti šolo in ostal je prepričan samemu sebi. Postal je trgovski zastopnik, razen tega je pa pisal v svoj list, ki ga ni hotel ustaviiti. Pozneje je prišel v uredništvo velikega liberalnega lista.

Ko je izbruhnila španska državljanska vojna, je vstopil a 30 tovariši kot prostovoljec v vladno vojsko. Po petih mesecih bojev in trpljenja sta ostala od 30 Angležev živa samo dva. Rosemilly in njegov prijatelj, bogoslovec, sta odnesla to žalostno vest v Anglijo. Nekega dne je bil Rosemilly povabljen v Londonu na weekend mlade, boljše družbe. Udeležil se ga je nerad. Na weekendu je prvič srečal svojo sestrnico Jessico. Seznanila sta se in kmalu sta spoznala, da se ujemata v nazorih. Ker pa ni bilo

nobenih izgledov, da bi njuni roditelji pri volili v zakon, sta sklenila skupaj pobegniti, kar sta tudi storila. Deklinirali stariši so hoteli prvotno ločiti Rosemillya radi ugrabitve, končno so se pa potolažili in mati je celo prišla na svatbo svojo hčerko.

Svojevrsna stavka

Občinstvo v gledališčih in kinematografih ni vedno enako potrpežljivo. Veših prenesse vse, včasih pa takoj protestira, čim mu ni kaj po volji. Mnogo je odvisno pač od tega, kaj in kako igrajo. V mestu Mexil v državi Texas je pa občinstvo zelo temperamentno. Tam je prišlo v velikem kinu po predstavi do stavke gledalcev. Kino je bila napolnila večnoma mladina, ki se itak rada razvzame in navduši za stavko. V dotičnem kinu teko sami filmi za mladino in en tak film je gledalce na celi črti razočaral. Fantje in dekleta so nepovredili kaj svojevrsno stavko. Ostali so kar na svojih sedežih, češ, da ne zapuste kina, dokler jim ravnanstvo ne vrne denarja za vstopnice.

Zunaj so pa že čakali drugi gledalci na novo predstavo. Tako ravnanstvu ni kazalo nič drugega, nego vrniti stavkujočim denar. Pri nas bi poklicali policijo in stavke bi bilo takoj konec. V Ameriki so pa bolj širokogrudni in upoštevajo želje občinstva tudi v takih primerih.

Filmski atlas

V Sovjetski Rusiji so sklenili izdelati ogromen filmski atlas, ki ga bo posnela ruska filmska industrija v vseh krajih prostane Rusije. Izdelali bodo serijo filmov, prikazujočih v šolske svrhe in za predavanja življenje, industrijo in kulturo poedinih sovjetskih republik. Iz Moskve je že krenilo 6 filmskih ekspedicij na vse strani.

Ena ekspedicija bo delovala v Arktidi, kjer bo posnela za film ekspedicijo na Severno morisko pot, delovanje sovjetskih polarnih stanic in življenje zimske kolonije na otoku Dicksonu. Ekspedicija, ki je krenila v puščavo Karakum, bo zbiral gradivo o ukrotitvi in namakanju teh puščavskih krajev.

Koliko je na svetu lokomotiv

V nekem francoskem listu je izšla nedavno statistika, ki kaže, da na vsem svetu ni niti 200.000 lokomotiv. Nemčija, Francija in Anglija jih imata približno po 20.000, Italija 6.000, Poljska 4.500, Češko-slovaška 4.200, Belgija 4.000, Španija 2.800, Avstrija in Rumunija po 2.300, Švedska 2.150, Madžarska 2.000. V drugih evropskih državah ni nikjer nad 1.000 lokomotiv.

Med izvenevropskimi državami je na prvem mestu Amerika, ki ima najmanj 50 tisoč lokomotiv. Nji sledi Angolska Indija, ki ima 9.300 lokomotiv, Japonska in Kanada jih imata po 5.000, Avstralija pa 3.900.

Radiorogram

Petek, 28. maja
11: Šolska ura: Polkrajnska oddaja iz Litičje — izjava narodna šola, vodi J. Zupančič. — 12: Z naših poljan (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Radijski orkester. — 14: Vreme, borza. — 18: Ženska ura: Prosvetne in verske razpore na vasi (za Krista Hafner). — 18:20: Pierre: Ramuntcho plošče: Uvertura po baskiških nar. motivih. V zidnici — Samostan Amerquela. — 18:40: Francosčina (g. dr. Stanko Lehen). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Početki slikov med Vol. Britanijo in Srbijo — ob priliki 100letnice prihoda prvega angleškega konzula v Srbijo (dr. Drag. Stranjaković). — 19:50: Zanimivosti. — 20: Koncert radijskega orkestra. — 21: Plošče. — 21:10: V koncert ljubljanskega godalnega kvarteta. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:30: Angleške plošče. — Konec ob 23. uri.

Sobota, 29. maja
12: Pisano polje brez konca in kraja, dobra naj volja, vsakogar navdaja. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Pisano polje brez konca in kraja, dobra naj volja vsakogar navdaja. — 14: Vreme. — 18: Za delopost (igra radijskega orkestra). — 18:40: Pogovori za poslušalci. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Slovenska zemlja in lepougovor (prof. Vilko Novak). Ljubljana. — 19:50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20:30: Veselo potovanje na Havai. Pisano večer po zanišk in besednin V. Bitenca, prireditelj in vodi J. Podgornik. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Za vesel konec (igra radijskega orkestra). — Konec ob 23. uri.

POBOTALA STA SE

— Ali si se z ženo že pobotal? — Da. Ona je priznala, da je bila v zmoti, jaz sem ji pa kupil nov kloboč.

Paul Hilsó:

49

XXIV.

Molčeci maščevalci

Roman

— Dobro — štel bom do tri, tako dolgo bom počkal, da si premisliš. Prisegam pa, da vas potem takoj ustrelim, če ne storite tega, kar zahtevam od vas.

Prinčev obraz je bil kar siv od jeze in ljubosumnosti, oči so se mu srdito iskrale, nobenega dvoma ni bilo, da bo svojo grožnjo izpolnil.

Kratke besede iz njegovih ust so učinkovale kakor udarci kladiiva na razdražene Billove živce. Prinč je štel:

— Ena, dve...

— Še enkrat vas vprašam: hočete ali ne?

— Ne.

— Dobro, tr...

In že je počil strel. Po sobi je zadonelo in samokres je odletel princu iz roke. Prinč je srdito zaklel. On in Bill sta se obrnila tja, kjer je bil počil strel.

Velike težke zavese so bile odgrnjene in med njimi je stal mož s črno masko na obrazu. Bil je — »Molčeci maščevalci«.

In začel se je tih, porogljiv smeh, ki ga je Bill tako dobro poznal. Nobenega drugega glasu nista slišala v veliki sobi. In grobno tišino je presekala oster glas:

— No, Visokost, zdaj je pa prišel »Molčeci maščevalci«.

— Že se je zdelo, da hoče prinč zbežati iz sobe, toda kratko povelje ga je zadržalo:

— Stojte ali pa ustrelim!

»Molčeci maščevalci« je stopil korak naprej.

— Preidimo k stvari, — je začel skoraj brezbržno. — Tu v domu je gotovo nekaj stvari, ki se bo advokat Morran zanimal za nje.

— Kdo ste...

Prinč je komaj govoril, tako je bil razburjen.

»Molčeci maščevalci« se je porogljivo zasmeljal in odložil masko. V naslednjem hipu je prinč prestrašeno zastokal:

— Ti?

— Da, jaz, o katerem si gotovo mislil, da je daleč od tod.

»Molčeci maščevalci« je bil mož sloke, koščene postave, silno bled, globoko udratih, lepih resnih oči. V tem trenutku se je zdelo, da mu žare v vročici.

Prinč ga je gledal kakor začaran, kakor da vidi pred seboj strašilo. Bil je tako osupel, da ni mogel spraviti iz sebe nobene besede. Zato je moral »Molčeci maščevalci« sam nadaljevati:

— Vidim, da si presenečen. Sicer pa to ni čudno. Toda o tem pozneje.

— Kako si prišel sem? — je zajecjal princ. — Skozi vrata, kako neki. Zvesti in zanesljivi tajnik Njegove Visokosti je namreč slučajno med mojimi zaupniki.

Obrnil se je k Billu in nadaljeval:

— Tako boste morda razumeli, zakaj sem bil tako dobro obveščen o vsem, kar se je godilo v tem domu, med drugim tudi o vašem današnjem posetu.

Prinč Le Jing je stal nepremično in kar sapo mu je zapiralo. »Molčeci maščevalci« je pa nadaljeval obrnjen k Billu.

— Gospod Morran, odprite prosim tam v onile omari zgornji predalček. Pritisnite samo na prožno ključavnice.

Bill je storil tako in predalček se je odprl. In Bill je slišal, kako je dejal »Molčeci maščevalci« princu porogljivo:

— Da, bil sem tu dve uri, ko si bil ti z doma, tako da sem imel dovolj časa seznaniti se s tvojimi razmerami.

Bill je presenečeno kriknul. Ves predalček je bil poln draguljev. Na vrhu je pa ležalo mnogo biserov, enakih onemu, ki se je bil prej pritrdil po preprogi k njemu. Tu je bila torej ogrlica, ukradena soprogi polkovnika Clarea onega večera na domači slavnosti pri lady Bryenovi.

— Stoj mirno!

Kratko in ostro je zvenel ukožujoč glas »Molčeci maščevalci«. Obrnjen še vedno k Billu je nadaljeval:

— Resnično bogastvo in razkošje princa Le Jinga

izvira namreč od tatvin. Predno je prišel tistega večera na svečanost, se je za trenutek pomudil na vrtu in odnesel, kakor vemo, bogat plen. Vse to sem vedel ves čas, nisem pa vedel nekaj drugega.

»Molčeci maščevalci« je za hip obmolknil in pogovore oči so se srečale z Japončevimi v sovražnem pogledu.

— Advokat Morran, storjen je bil opetovano poskus, ukrasti sveženj, ki ga imate v svoji blagajni. Za tem je tičal princ Le Jing. V svežnju je namreč skrito nekaj, kar ima zanj ogromen pomen in česar bi se rad polastil.

Prinč se je zdrnil, kakor da ga je zadel težak udarec in za hip se je zdelo, da bo planil na »Molčeci maščevalca«.

— V tem svežnju je bilo nekaj, kar bi pojasnilo zagotetko, o kateri sem razmišljal dobrih dvajset let. V njem je bilo namreč lastnoročno pisano priznanje Njegove Visokosti glede umora, zaradi katerega je bil takrat kaznovan nekdo drugi —

Začetek betoniranja gorenjske ceste

To bo pri nas prva moderna cesta — Na cesti med št. Vidom in Jeperco dela nad 200 delavcev

Ljubljana, 26. maja

V četrtek so začeli po sodobnem načinu betonirati gorenjsko cesto v Jeperci. To je nedvomno za Slovenijo poseben dogodek, kajti še zdaj smo začeli graditi pri nas ceste, kakršne ima že dolgo civilizirani svet. Gorenjska cesta je prva v Sloveniji, zgrajena po sodobnih načelih.

DELO V ROKAH DVEH PODJETIJ

Lani je prevzelo gradnjo ceste v odseku med št. Vidom in Jeperco podjetje ing. J. Dedeč, pred mesecem je pa začelo delati podjetje »Slograde« v odseku med št. Vidom in Jeperco. Prvi odsek, med št. Vidom in Jeperco, je dolg 8,5 km, drugi pa nekaj manj, do 5 km. Podjetje ing. J. Dedeč mora končati svoje delo do 4. junija prihodnjega leta, cesta med Ljubljano in št. Vidom pa mora biti zgrajena do 18. julija 1938. Računajo, da bo delo končano približno ob istem času v obeh odsekih. Podjetje ing. Dedeč celo upa, da bo zbetoniralo cesto ob koncu oktobra. Delo je v resnici že tako napredovalo, da bo cesta lahko jeseni je končana. Seveda pa delo lahko zadrži nepričakovane ovire, n. pr. počasno izplačevanje kreditov ali višja sila.

NAD 200 DELAVCEV NA CESTI MED ST. VIDOM IN JEPERCO

V odseku med št. Vidom in Jeperco so morali premagati celo vrsto terenskih težav, zato delo ni moglo hitreje napredovati. Opozoriti je treba zlasti na to, da je bil zgrajen pod medenim klancem nadvoz nad železnico ter da so morali nasuti na mehkelem terenu med klancem in Medvodami več 100 m nove ceste. O teh delih smo podrobno poročali že lani. Zdaj že tlakujejo nasuti del ceste pod medenim klancem, in sicer z granitnimi kockami. Okrog 7 km ceste v odseku med št. Vidom in Jeperco bo betonirano, ostali del pa bo tlakovan. Tlakovali bodo predvsem strmine, kjer bi na betonu drselo, in visoko nasuti del ceste, kjer se bo nasip še počasi sesedal, kar bi škodovalo betonu.

Zdaj delajo v več skupinah, in sicer v Mednem, kjer se kopije temelje za novo cesto, pod medenim klancem na nasipani cesti, kjer že tlakujejo s kockami, v Medvodah na desnem bregu Save, kjer grade temelje, in v Jeperci, kjer so začeli že dni betonirati z najmodernejšim strojem. Na cesti je zaposlenih nad 200 delavcev, razen tega jih pa še precej dela v kamnolomu, ki je v Pirničah, na levem bregu Save.

STROJ, KAKRŠNIH SE NISMO POZNALI

Gradnja moderne ceste ni enostavna zadeva. Laiki v splošnem ne vedo, da mora biti gradivo za moderno cesto preizkušeno v tehničnih laboratorijih. Podjetje ima samo laboratorij za preizkušanje gradiva. Pozimi je predvsem pripravljalo gradivo, ko za drugo delo ni bilo ugodno vreme. Tako je moralo pripraviti za betoniranje okrog 3.000 m³ zmlatke porfirja, ki ga pripravljajo v kamnolomu v Kamniški Bistrici. Gradivo pa tudi preizkušajo na naši tehniki v zavodu za preizkušanje stavbnega gradiva v gradbenem ministertvu. Podjetje se mora točno držati vseh zahtev glede na kakovost gradiva, pa tudi glede tehnične izvedbe dela. Moralo bo tudi jamčiti dolga leta za opravljeno delo.

Razen tega je investiralo lepe vsote v stroje. Pomisliti je treba, da pri nas pač doslej ni bilo podjetij, ki bi gradila moderne ceste in da zato tudi stavbna podjetja niso imela potrebnih naprav. Eden izmed najvažnejših strojev, ki ga je podjetje kupilo v Nemčiji in kakršnih doslej pri nas sploh še nismo poznali, je stroj za betoniranje. Slovenskega imena seveda še nima. Angleži ga imenujejo fincher, Nemci pa Strassenfertiger, dočim mi doslej še nismo našli primernejšega imena kakor vibrator.

POD NADZORSTVOM KONSTRUK- TERJA STROJA BETONIRAJO

Stroj za betoniranje ceste je tako zanimiv, zlasti za nas, ki kaj takšnega še nismo videli, da mu moramo posvetiti posebej nekaj vrstic, zlasti še, ker betonirajo z njim pod nadzorstvom konstrukterja dr. Thieleja. Vibratorji sistema Thiele so že precej na glasu v svetu, saj jih uporabljajo zlasti na Nizozemskem in v Angliji, kjer so tudi delali poizkuse pod nadzorstvom konstrukterja. Konstrukter namreč hoče čim bolj izpopolniti svoj stroj. S strojem tega sistema betonirajo zdaj tudi ceste Beograd — Subotica.

Stroj na prvi pogled ni posebno kompliciran. Stoji, odnosno premika se na posebnem tiru, ki zavzema polovico širine ceste, in sicer 3 metre. Za neposredno obdelavo betona ima stroj tri priprave: rezilo, ki odrija beton, kolikor ga je preveč, valjar, ki tlači beton, in neke vrste likalnik ali gladilnik, ki gladilo površino betona. Stroj dela vse, samo z betonom mu mrajo streči. Najzanimivejši je valjar, ki tlači beton; vrtil se okrog svoje osi, a razen tega še niha v pokončni smeri, in

sicer tako naglo, da tega ne moreš opaziti s prostim očesom, saj napravi v minuti 3.200 nihljev.

NA DAN BODO ZBETONIRALI 200 m CESTE

Cepprav opravi stroj tako rekoč vse delo sam, vendar delo z njim ni enostavno, odnosno je komplicirano prav zaradi stroja. Posebno precizno morajo polagati tračnice za stroj, kajti s položitvijo tira je že določena višina cestišča, morebitna krivina ali nagajenost itd. Posebno komplicirano je polaganje tira pri prehajajočih krivinah, kjer se lega cestišča spreminja.

Prve dni seveda niso mogli takoj začeti betonirati v hitrejšem tempu, da bi lahko izrabili vso kapaciteto stroja, saj so morali delati preizkušnje. Prihodnje dni bo prišel iz Nemčije še en stroj, ki je že na poti, nakar bodo delali v pospešenem tempu. Z enim bodo betonirali spodnjo plast betona (v debelini 10 cm), z drugim pa zgornjo, 5 centimetrsko plast. Na dan bodo lahko zbetonirali polovično širino ceste v dolžini 200 m.

ZANIMIV POIZKUS

Beton sam na sebi ni debel. Leži pa na trdni podlagi, kamnitih temeljih. Na podlago najprej nasujejo tanko plast finega peska, nanjo pa položijo posebno izolacijsko lepenco. S to lepenco bodo napravili zanimiv poizkus, kako se bo obnesel beton, izoliran od trdne podlage. Beton se namreč zaradi toplotnih razlik razteza in krči, »diha«, in zaradi tega nastanejo med njim in podlago trenje. Zaradi trenja beton lahko dobi celo razpoke. Zato igra izolacijska lepenco med betonskim tlakom in podlago veliko vlogo, zlasti, če se bo izkazalo, da bo res preprečila škodljive napetosti v betonu, kakor strokovnjaki pričakujejo. Lepenka je pa potrebna že pri betoniranju, da se beton ne onesaži in da prepreči pronicanje vode iz betona — dokler je še moker — v zemljo. Zaradi »dihanja« betona morajo betonski tlaki ločiti v razdalji od 7 do 9 m s prečnimi regami in z vzdolžno reko po sredini cestišča. Te rege bodo zalili s posebno asfaltno maso.

Za mešanje betona vzdolž ceste imajo postaje, kjer deponirajo gradivo. Od tam beton razvažajo po stavbi železnici. Delo je smotno organizirano, kakor pač zahteva gradnja moderne ceste. Kaže, da lahko računamo, da bo cesta jeseni res že zbetonirana, kar marsikdo nestrpno pričakuje.

Iz Poljčan

Iz občinske pisarne. Občinski urad razglasa: Na področju vse občine se prične izvajati ljudsko delo (kuluk) na občinskih cestah. Vsi zavezanci kuluka se zato pozivajo, da se javijo pri svojih krajevnih nadzornikih na določenem mestu. S seboj naj prinesejo potrebno orodje, vozniški pa naj pridejo z vozovi in z vprežno živino. Krajevni nadzorniki naj pazijo, da se ku-

luke ne bo nihče odtegnil. Oni, ki kuluk plačajo, morajo to storiti najkasneje tekom tega tedna. — Invalidi se ponovno opozarjajo na razglas o kopaliskem zdravljenju, ki je nabit na občinski deski. — Svinjska kuga v dvorcu Veliguni Marjete v Hrastovcu se proglašja za prestalo. Dne 25. maja bo ob 7. uri občinska seja. Med drugim je na dnevnem redu volitev članov za volitve v »Kmetijsko zbornico«, ki se bodo vršile dne 27. junija. Začasa državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani proda na usteni in pisni dražbi dne 3. junija približno 5.200 prn izdelanih bukovih drv iz revirjev Log in Zetale pri Rogatcu. Pogoji so na razpolago pri začasni državni upravi v Ljubljani in revirnem vodstvu Log pri Rogatcu. — Letošnji nabori bodo 4. junija v Slovenski Bistrici.

Iz Maribora

Triumf ljubljanske opere v Mariboru. V ponedeljek zvečer je gostovala v našem gledališču ljubljanska opera s Puccinijevimi »Madame Butterfly«. Vsaj sodelujoči so bili nagajeni z vzhajajočimi aplavzi, primadona Zlata Gjuncjenčeva pa je prejela krasen kopek cvetja. Gledališče je bilo do zadnjega mesta razprodano in so se morali poslužiti še zasilnih sedežev. Gostovanje je pokazalo, kako zelo si želijo Maribor operi ali vsaj stalnega in večkratnega gostovanja Ljubljancev.

Minister dr. Behnen v Mariboru. V nedeljo je prisel v Maribor minister brez listnice dr. Behnen s soprogom. V spremstvu župana si je minister ogledal zanimivosti Maribora in se nato z avtomobilom odpeljal na Pohorje. Popoldne je nadaljeval dr. Behnen potovanje na Dunaj.

Burno zborovanje mariborskih brivcev. V ponedeljek zvečer se je vršilo pri Povodniku v Jurčičevi ulici dobro obiskano zborovanje Zdrženja brivskih mojstrov in lasničarjev v Mariboru, ki se je vodil načelnik g. Novak. Na zborovanju so se član Zdrženja seznanili z novo naredbo banske uprave o odvrtih, ki je stopila 15. t. m. v veljavo in zadeva tudi brivski atlan. Med drugim se je razvila tudi zelo burna debata o delitvi damskih in moških frizerskih salonov. Naredba določa, da morajo imeti vsi lastniki damskih frizerskih salonov poseben izpit, kar so nekateri navzoči zborovalci uporabili v neresno konkurenčno debato, tako da je bil načelnik prisiljen zborovanje predčasno zaključiti.

Gostovanje Pavle Udovičeve. Zadnja popoldanska predstava in gostovanje Pavle Udovičeve bo v nedeljo. Uprizorili bodo priljubljeno revijsko opereto »Sveti Anton« vseh zaljubljenih patronov, kjer poje Udovičeva parljivo Marušo. Veljajo znižane cene. — Sokolski praznik v št. III. Vsa severna meja je preteklo nedeljo praznovala velik praznik, praznik sokolstva. V št. III, kjer so slovesno otvorili novo letno sokolsko telovadišče, je prišlo s tremi posebnimi in tremi rednimi vlaki, dalje s številnimi avtomobili in avtobusi ter vozovi preko 5000 Sokolov in njihovih prijateljev. Ves št. III je bil v državnih zastavah in zavalovilo je v njem pestro življenje. Bilo je

podobno mravljišču, saj toliko ljudi še gotovo ni bilo v tem prijaznem obmejnem kraju. Sokolske slovesnosti se je udeležil tudi mariborski mestni poveljnik general Milenković, zastopnik Saveza SKJ g. dr. Spicar in mnogo drugih odličnikov. Slavnostni govor je imel starosta domačega Sokola g. dr. Bačar. Sledila je impozantna revija našega Sokolstva, ki je navdušila slehernega udeleženca šentilske sokolske slavnosti.

Vlom v starjarno. V noč na torek je bilo vplomeno v starjarno Franca Pukla v Vetrinjski ulici. Vlomilec je odnesel več parov novih čevljev in mnogo obleke. Policija, ki je bila obveščena o vladu, je tekom večerajnjega dopoldneva aretirala storilca v osebi nepopolnletnega tatu 2 letnega Ivana Danka z Vojašniške ulice. Vse blago so zaplenili in izročili oškodovancu.

Propagandna revija MT. Ob priliki »VI Mariborskega tedna« bo tudi letos izšla propagandna revija, ki jo bo založila uprava Mariborskega tedna. Zato opozarja uprava, da ne nasedajo naši gospodarski krogi raznim akviziterjem, ki so se že pojavili po mestu, ker so zato pooblašeni posebni, zaupanja vredni ljudje.

Konjske dirke preložene. Zaradi slabega vremena so prireditelji preložili deljske konjske dirke, ki bi se morale vršiti v Cenu pri Ljutomeru, na Telovo, dne 27. t. m.

Zaključna dramska premiera bo Real-Fernerja imenitna kmečka veseliga »Trile vaski svetniki« v režiji J. Kovča. Nastopijo Zakrajškova, Savinova, Kraljeva, Gorinskova, Starčeva, P. Kovič, Nakrst, J. Kovič, Harastović, Košč, Rasberger in Gorinsk.

Iz Litije

Z občinske deske. Koruzo po nižji ceni od dnevne dobe siromašni sloji. Podrobnejše informacije na občinski deski.

Redukcija v predilnici. Od jeseni je imela naša predilnica toliko naročil, da so morali poleg dveh dosedanjih posodov, zaposlenih od 6. ure jutraj do 14. ure popoldne, pa nato nadaljnjih 8 ur do 22. uvesti še tretji posad, ki je delal vsak dan od 22. do 6. naslednjega dne. Naša predilnica je imela obilo dela zaradi sankcij. Zdal pa so naročila popustila in so ukinili tretji shift. Odpuščenih je bilo okrog 60 delavcev in delavci. Predilniško ravnanstvo pa je odpuščenim obljubilo, da bodo sprejeti nazaj ob prvi ugodni priliki. Odpušeni delavci, ki so bili več mesecev zaposleni, bodo dobivali pri Borzi dela podporo. Opozorjamo prizadeto na razpis na občinski deski. Kakor se govori pri nas, bodo začeli v kratkem razpirati predilnico, tedaj pa bo potreba delavski stalež razširiti.

Toča je kilestila. Slana nam je uničila breskve in orehe. V soboto popoldne pa je prihrumela nad našo dolino huda nevihta. Med bliskom in gromom se je vsula toča, ki je napravila precejšnjo škodo. Zlasti so prizadeli naši vrtovi.

Kupujte domače blago!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1, davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

LOKAL

za trgovino ali pisarno se odda za 1. junij. Vprašati Kolodvorska 35-1. 29. t

MNOGO CENEJE

In boljše si nabavite vse vrste oblek in perila pri PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14

NOVOST ZA DAME!

Frarno ondulacijo izvršujemo na najnovejšem ter na najlažjem aparatu, kar jih je do danes naredila moderna tehnika. Uspeh za vsake lase garantiramo. Pre, pričaje se in boste presenečeni. Frizerski salon »RAKAR«, Prešernova ulica 9, dvorišče, nasproti slaščičarne Košak. 24. L

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perla, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja Po 6,75 Din »Julijana« Gospočetvska 12. 1

KLIŠEJE

ENO VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

PRESELIL sem se V ŽIDOVSKO STEZO 4/II. (poleg Univerze)

J. Kvas MODNI SALON ZA DAME IN GOSPODE

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

PERZIJSKE PREPROGE,

krasne, stare in nove prodajam po zelo nizkih cenah.

ORIENT — KARPET,

v palači »DUNAV«, Beethovnova ul. 14/II, vrata 22, Ljubljana.

Otroški vozički, Dvokolesna, šivana, najnovejših motorji, stroji, modelov, trikotniki, pogrezniki

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO!

„TRIBUNA“ F. BATJEI LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

ČATEŠKE TOPLICE

pošta Brežice, železniška postaja Brežice in Dobova, najbolj vroči 55° C radioaktivni vrelci v dravski banovini. Sezona od 1. maja do 30. septembra — v pred in posezoni znatni popusti. Zahtevajte prospekte!

Z neprekosljivim uspehom se zdravijo bolezn: Visoki krvni pritisk, revmatizem, vnetje, protin, išias, nevralgično trganje, kronični katarji, ženske bolezni itd.

CIVILNO-INŽENJERSKA PISARNA

ING. ANT. ŠTEBI

LJUBLJANA — Aleksandrova c. 4

izvršuje projekte in proračune za strojne in električne naprave in električne centrale, ocene za obstoječe naprave, predloge za racionalizacijo obratov, nadzorstva pri novih napravah in preureditvah, ekspertize itd.

KAVARNA CENTRAL

VAS VABI NA PRIJETEN KONCERT

DAMSKE KAPELE

DANES SREDA IN JUTRI NA PRAZNIK KAKOR TUDI VSAKO SOBOTO IN NEDELJO ODPETO VSO NOČ.

Preselil

sem svojo

mehanično delavnico iz Društvene ulice 2 na Zaloško c. 22 (tik šole)

Vsa popravila izvršujem točno, solidno in poceni. Zaloga koles najboljših znamk po najugodnejših cenah. Cenjenim strankam se priporoča še nadalje

Stane RAKOŠ

Ugodne cene! MOSTE, Zaloška cesta 22

Zakaj on poje...

...ker si je prej ojačil kožo z Nivea!

Pred namiljenjem nadgrnite kožo dobro z Nivea, ker se potem lahko brijete hitro, ugodno in brez bolečin. NIVEA onemogočuje, da bi vam koža spakala ali da bi Vas pekla. Toda samo krema NIVEA vsebuje EUCERIT, ki je najboljši okrepčevalno sredstvo za kožo. Vedite, da ni ničesar, kar bi bilo boljše ali vsaj enako dobro.

ZAHVALA

Za mnogobrojne izraze iskrenega sožalja ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega gospoda

Josipa Eberla

juvelirja

kakor za množestvilne poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, raznim društvom in korporacijam, gospodu juvelirju Černetu kot predsedniku »Zdrženja urarjev, zlatarjev, graverjev, optikov in pasarjev« za lep poslovljni govor ob odprtem grobu, ter končno vsem njegovim tovarišem, prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

LJUBLJANA, GRAZ, VOLKERMARKT, WIEN, SPLIT, dne 26. maja 1937.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.